

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA

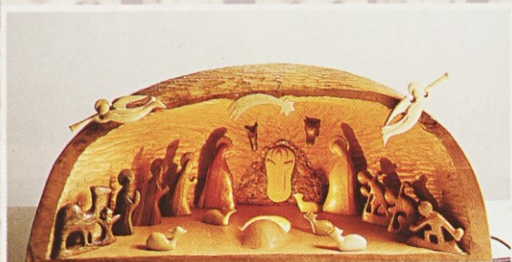

DECEMBER 1999, št.: 12/III

O, lej ga, Svetega Miklavža!
In? ... čakajoč na novo tisočletje!

Foto AP

Ribniške jaslice med 100 najboljšimi na svetu

Foto Zdovc

Športniki
leta
izbrani,

Ribniški
pušeljc
"ubran"

Foto Foto TONI

Po 35
letih je
glasbeni
šoli
dodeljena

"najlepša stavba tod naokoli"

Foto Kati Kostanjšek

HROVAČA!

Vaškemu etnološkemu društvu Hrovača je pa sekirica padla v med, če sodimo po odzivu Ribničanov na njihove prireditve. Komaj tri leta je med nami in se lahko že ponaša z izrazito odmevnostjo, sprejetostjo in odkritim priznanjem javnosti.

Foto AP

Miklavževanje v Hrovači je bilo spet dobro pripravljeno, daril pa je skorajda zmanjkalo. Za drugo leto je predsednik društva Ivan Prelesnik obljubil še bolj pester program, kot je bil letošnji, ko se je Miklavž pripeljal na zapravljivčku v soju ognjemetov in modro krotil hrovaške parkeljne, ki so poznani po svoji "kulturnosti". Teden zatem je sila dejavne Hrovačane čakala še igralska preizkušnja, saj se jih je na odru dvorane Ideal in za njim vrstila kar lepa četica, ki je odigrala Ribniške trojčke. Urška Tekavec, ki se je lani promovirala z lastno igro Ljubezenski klobčič, se je tokrat preizkusila s priredbo italijanske komedije. Kraj dogajanja Hrovača, v njej pa ribniški trojčki, v imenu katerih je ženskam

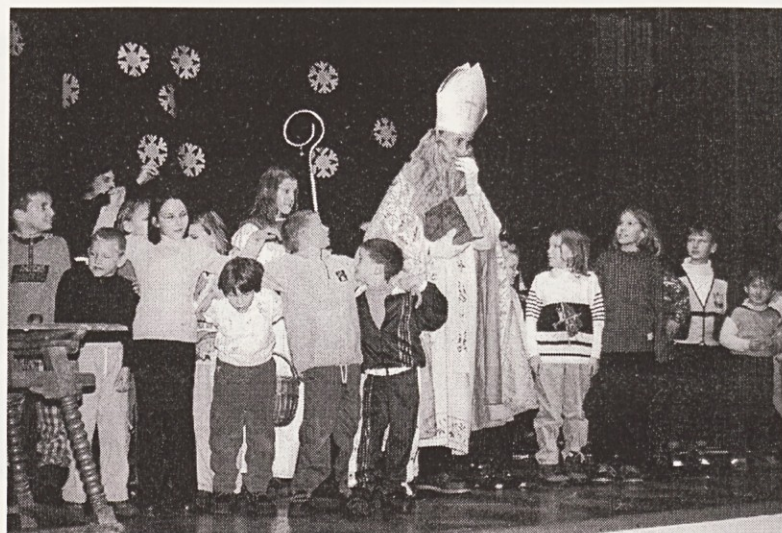
in vasi mešal štrene talentirani Boris Fink. In še vseh 11 ostalih mladih amaterskih igralcev, ki so že s krstno izvedbo silno navdušili ljudi. Malodko ve, da so prizore vadili v garaži in v kuhinji ter da so se na odru znašli skupaj šele ob premieri. Če bodo igro ponovili? Jo morajo. To so dolžni vsem, ki so se morali 10. decembra obrniti od vrat, ker zanje v dvorani ni ostalo niti stojišča. Kaj takega dvorana še ni doživela. Popolna prezasedenost! Zakaj? Iger in zdravega humorja nam manjka, so si bili enotni vsi obiskovalci.

VED se 27. decembra odpravlja tudi na gostovanje v Novo Gorico z živimi jaslami; pripravljen je tudi program koledovanja, ličkanja, srečanja na vasi, miklavževanja...za leto 2000 in pripravljen je proračun, ki jim bo podaril za vse njihove dejavnosti 400.000 SIT. Malo več bo treba, malo več!

AP

Foto Fanči Tekavec

O življenju svetega Miklavža se ne ve ravno veliko. Otroci in starši so ga včasih imeli gotovo radi, ker se je o njem ohranilo toliko lepih zgodb. Tako je tudi v Dolenji vasi v dvorani DC-16 igralska zasedba uprizorila zgodbo, ki je govorila o današnjem problemu mladih (mamila, droge...). V polni dvorani se je odvijal odlični scenski nastop Miklavža in ostalih nastopajočih. Igro je napisal in zrežiral Bojan Kaplan, program je odlično vodila in povezovala predsednica KUD-a Andreja Pogorelec. Igrali pa je seveda sledilo še otroško rajanje, petje z Miklavžem, ob spremljavi ansambla Nori maček. Enourni kvalitetni program bo ostal pridnim in malo manj pridnim otrokom še dolgo v lepem spominu.

Foto in tekst Janez Ilc
KUD France Zbašnik

Komedija Ribniški trojčki

8. januar 2000

ob 19. uri, DC-16, Dolenja vas

22. januar 2000

ob 18.30, dvorana Ideal, Ribnica

Z dletom in jaslicami v krog svetovnih izbrancev

Temu, da si izbran med 100 najboljšimi na svetu, se reče čast. In če je je deležen naš občan, gospod Janez Debeljak, tudi Ribničanom lahko zraste ponos. Iz hruševega, javorovega, slivovega, orehovega in češnjevega lesa oblikuje jaslice komaj pet let, a že njegove prve so bile proglašene kot najbolj domiselne v Sloveniji. Njegov dar za oblikovanje lesa in svetopisemskih figur je tako prepoznal tudi največji poznavalec jaslic na svetu, pater dr. Leopold Grčar, in Janeza Debeljaka, ki ga Ribničani še posebej cenimo kot izrednega poznavalca naše preteklosti, povabil na dve vrhunski razstavi jaslic: V Rim, kjer ob dvatisočletnici Kristusovega rojstva jaslice razstavljajo posebej izbrani z vsega sveta, in v Trst, na svetovno razstavo jaslic.

Svoje rezbarije je javnosti ponudil na ogled tudi leta 1996 v galeriji Miklova hiša in v spremni publikaciji ni moč prezreti nekaterih njegovih misli: "Verjemite mi, po več kot 40 letih pedagoškega in sključenega življenja med zidovi, s knjigo v roki ali z rdečim peresom nad korekturami, me je zvalil daljni klic iz otroštva. Ljubezen do lesa se je oglašala čedalje močneje, dokler nisem vzel dleta v roke in, na žalost ali veselje, brez teoretične izobrazbe začel klesati."

Kadarkoli zdaj kdo zaide v njegov dom, ga zmoti pri udejanjanju njegove "ljubezni".

V bližajočem se božičnem času ponovno oblikuje jaslice in s humornim prizvokom pove, da so mu nekateri že dejali, da si je z njimi ne samo zagotovil pot tja gor, in s prstom pokaže kvišku, kjer naj bi bila nebesa, ampak, "da se bom celo čez prebil..." AP

Občinsko glasilo REŠETO izdaja Občina Ribnica.

Uredniški odbor: Alenka Pahulje - *odgovorna urednica*, Metka Tramte - *članica*.

Lektorica: Tanja Debeljak.

Trženje oglasnega prostora: Marko Modrej, GSM: 041-536-889

Tisk in prelom strani: KVM Grafika, Ribnica.

Naklada: 3.050 izvodov.

Naslov uredništva:

Občina Ribnica, Gorenjska c. 3, 1310 Ribnica.

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8%.

V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridržujemo pravico do avtorskega honorarja.

Pridržujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

ŠE ZADNIČ V LETU 1999 pišemo:

V pričakovanju božiča in leta 2000	2, 15, 16
Dekanova poslanica	24-25
Ribnica ob prelomu tisočletja - Franci But	21

Razsvetljeni

Stara modrost uči, da nikoli ni dobro, če je česa preveč. Zdaj pa še kak "neuki" Ribničan lahko sodi, da je po Ribnici navešen okrasni balast. Idejni snovatelj bi moral, če je že obšel pregovor, olepševanje našega kraja primerjati z ženskim ličenjem: če ga že uporabljaš, poudari lepo in skrij pomanjkljivosti.

Dogodki meseca

Janez Mate, direktor podjetniškega centra	5
Pojočna hiša je tu.....	10
Športniki leta izbrani, Ribniški pušeljci "ubran".....	6-7

Brez komentarja

ali pač:

Ni članek, ki je bil 14. decembra objavljen v Delu tisti, ki je povzročil vnemirjenje v zeleni bratovščini in med Ribničani. Dejanje je tisto! Krivolov.

Lovec ukradel Jelena

Ribnica – Ribniške policiste so v petek okrog enih popoldne obvestili, da naj bi 70-letni lovec I. L. iz Ribnice uplenil jelena. Policisti so ugotovili, da naj bi Ribničan, ki je jelena uplenil prejšnji večer blizu Sv. Marjete, žival namesto v hladilnico LD Dolenja vas odpeljal k svojemu prijatelju iz okolice Kočevja. Policisti, ki so si pri preiskovalnem sodniku priskrbeli odredbo za hišno preiskavo, so pri lovčevem prijatelju našli iztrebljeno jelena, ki so ga zasegli in vrnili lovski družini, pri Ribničanu pa so zasegli štiri lovske puške znamke mauser različnih kalibrov, za katere ni imel dovoljenja. Zoper I. L. bodo zaradi kra-

RAZPIS

Šport	17
-------------	----

POGOVOR

Župan Jože Tanko: Prednost imajo šolstvo, šport in komunalne zadeve	8-10
---	------

MEDNARODNO LETO

Najstarejša med nami je Ana Virant s Praproč pri Ortneku	12
--	----

NOVOLETNI PROGRAM objavljamo na zadnji strani!

IZ PRETEKLOSTI

...Ribničani so leta 1913 v Clevelandu ustanovili društvo z imenom Ribnica	24-25
--	-------

DILEMA

Komu pomaga župnijski Karitas in kdaj?	27
--	----

ŠPORTNI UTRINKI

Smučanja v Danah ne bo	28
Novo predsedstvo ŠZ	28
Kegljavcem je vse težje in težje	29

ZA ČLOVEKA GRE

Prvič darovali gotovino	30
-------------------------------	----

Po 11 letih ostaja vprašanje, kako urediti lokacijo Romov, tam, kjer je bilo. Za svetnike je to nerešljiv labirint in "vsa čast tistemu, ki bo problem rešil v dobro Romov in občanov", je bil na 7. redni seji, ki je bila 9. decembra, med drugimi prepričan tudi Benjamin Henigman. Hkrati si je zaželel, da bi bili tudi Ribničani, vsaj kar zadeva privilegijev, enakopravni z Romi.

ROMI - NEREŠLJIVO!

Svetnikom, ki s pogostim javnim izražanjem misli predstavljajo mnenjske voditelje posameznih svetniških skupin, se je zdel županov predlog, da sprta romska tabora iz Goriče vasi in Lepovč namesti v opuščene objekte begunskega centra, neresen in le osnova za nadaljnja razmišljanja. Svojo idejo župan zagovarja s tem, da je center prazen in potreben obnove, in zaradi odpora krajanov do vseh dotodanjih predlaganih lokacij (Lepovče, Goriča vas), v celem ribniškem prostoru sploh edina primerna lokacija. A novi zamisli so v javnosti oporekali tudi podjetniki, ki so si v Kasarno namestili svoje premoženje. Njihovo upravičeno bojazen je povzel tudi Lado Orel, ki je dejal, da se bo Romom pred nos postavljalo kraje vredno blago, prav tako pa bi svetnike morala podučiti negativna izkušnja izpred nekaj let, ko je občina Rome namestila v blok na Trgu Veljka Vlahoviča.

Za Rome, ki naj bi bili nomadske duše, je značilno, da ne prenesejo tovrstnih

zaprtih prostorov, oziroma se v njih ne socializirajo na način, ki bi ustrežal sstanovalcem. Uničili so blok in "razburili duhove".

Tudi sicer je predlagana lokacija Kasarne vprašljiva, saj je njeno lastništvo še vedno nejasno. Epilog bo morda nakazal pogovor z obrambnim ministrom, ki naj bi se 17. decembra srečal z županom, da bi se vendarle rešila vsa odprta vprašanja glede vojaške lastnine v občini.

Kljub vsemu pa je županov predlog možno razumeti, saj vsi dvigajo roke od enega najbolj perečih problemov, Romov pa je vse več. Nihče sploh ne ve njihovega pravega števila, a institucije priznavajo, da jih je že več kot 100. Živijo kot "jamski ljudje, brez vode in elektrike, mi pa od njih zahtevamo socializacijo," je poskušal župan vsaj nekoliko sprožiti razpravo, ker je bil do sedaj še vsak njegov poskus reševanja problematike ustavljen. Če drugače ne, s peticijo krajanov Lepovč pred dvema letoma.

Že sedaj je znano, da ta etnična skupina zelo dobro izrablja vse bonitete, ki jim jih nudi država. Predvsem ji to omogoča množično rojevanje otrok, saj si od Centra za socialno delo na vsakega "prislužijo" 15.000 tolarjev. Z ustanovitvijo romskega vrtca so se svetniki strinjali, saj se jim zdi ukvarjanje z mlado generacijo edini način, da se Rome res prilagodi naši družbi. Dotlej bo problematika nerešljiva, menijo svetniki.

Kakorkoli namreč kdo razpleta romski voz, se mu nekje "zafeclja". Izgon v demokratični družbi pač ne sme priti v poštev. Da bi jih dali "na deponijo, saj itak tam preživijo ves čas", tudi ni ravno briljantna ideja. Zapreti jih v geto, daleč od ribniških oči, bi se mnogim zdela docela sprejemljiva zamisel, toda kam? Še najbolj pošten je predlog A. Jorasa iz Goriče vasi, neposrednega soseda romskega tabora: "Jaz sem jih trpel 11 let, zdaj naj jih ima pa kdo drug." Kdo bo naslednji?

BOLJ NA KRATKO O PRORAČUNU ZA LETO 2000

- Brez razprave je bil sprejet osnutek proračuna za leto 2000, v katerem se predvideva 912 mio SIT prihodkov, 981 mio SIT odhodkov, proračunski primanjkljaj pa naj bi znašal 68 mio SIT.

- Največja postavka bo ponovno namenjena komunalnemu gospodarstvu (149 mio SIT). Ključni projekti bodo: obnova Šeškove ulice (od PP do križišča v Mali Hrovači), nadaljevanje izgradnje vodovoda Kot-Jurjevica-Breže, postavljena pa bo tudi javna razsvetljava na obnovljeni Gorenjski cesti, na predelu ceste od gostišča Rib'nčan do Ribnice ter od kolodvora do Lepovč.

14 mio SIT bo prihodnje leto namenjeno tudi nadaljnjemu urejanju deponije v Mali gori.

- Otroško varstvo ostaja med največjimi proračunskimi porabniki s 141 milijoni tolarjev. Zaradi obnove športne dvorane, ki bo zahtevala kar 100 mio tolarjev, pa bo velik del proračuna drugo leto namenjen športu (130 mio SIT, medtem ko je bilo lani le okrog 29 mio SIT).

V regijski park KOČEVSKO-KOLPA da ali ne? Ribniški svetniki menijo: NE ŠE

Predvideni regijski park bi pod svoje okrilje vzel Veliko goro; naselja Grčarice, Grčarske Ravne, Zadolje in Dane ter bi segal do roba naselij Rakitnica, Blate, Bukovica, Sajevec in Kot, v njem pa bi vladal blažji varstveni režim. Leta 1996, ko je bila javna razprava v Miklovi hiši, je večina udeležencev ideji nasprotovala, vendar odtlej deluje programski svet, ki ga sestavljajo župani 9 občin, tudi ribniški. Regijske parke razglasi vlada, vendar se mora javnost strinjati. V ribniškem primeru so sporazum o sodelovanju pri ustanovitvi parka na predlog statutarne komisije zavrnilo tudi svetniki. Njen predsednik Lado Orel je kot glavni pomislek navedel pravni razlog, saj sporazum ne določa višine denarja, ki bi ga občina morala vložiti v projekt. Ribnica bo tako sodelovala le pri podajanju potrebnih informacij in oblikovala svoja stališča do ustanavljanja, o vstopu v park pa se bo odločala šele, ko bo

prišel čas. Ali povedano z županovimi in Orlovimi besedami: "Ne prevzemamo nobenih obveznosti, a ne smemo si zapreti vrat." Predlog ribniškega župana, da občina projektu ne bo zagotavljala denarja, mu je pa pripravljena pomagati s kadri, so tako svetniki soglasno sprejeli, hkrati pa želijo sodelovati tudi pri določanju meje parka v občini in pri analizi finančnih učinkov za lastnike zemljišč.

B. Henigman je obelodanil tudi nedodelan državni sistem razglaševanja parkov. "V Triglavskem narodnem parku se vsi pritožujejo nad omejitvami. Mi rabimo razvojne spodbude, ne pa ustanavljanja regijskih parkov, ki so past za nadaljnji razvoj ribniško-kočevske regije. Dokler niso znani pogoji dela, sem proti." Alojz Marn pa je predlagal, da si občina zagotovi tudi možnost, da iz projekta izstopi, če ji ne bi ustrezal.

KOMERCIJALNA CENA ZA URO UPORABE BAZENA JE 9.400 tolarjev

Brezplačno lahko bazen v dogovorjenih terminih uporabljajo člani Plavalnega kluba, a le, če so učenci od 1. do 8. razreda OŠ, ter tekmovalci Triatlon kluba.

Točka o (ne)plačilu je prišla na dnevni red predvsem zato, ker doslej ni bila določena višina najemnine za Plavalni klub, ki je želel zakupiti plavalni čas. Svetniki so odločili, da bo PK moral rekreativno plavanje plačevati (1 uro na dan), ker klub trži bazen s plavarino (4000 SIT/mesec) in članarino, ki ju zaračunava svojim članom in plavalcem. Za plavalni program, ki poteka med 13. in 16. uro, je bazen brezplačen, za vse druge, t. i. rekreativce, pa velja ekonomska cena. Obratovanje bazena je po županovem mnenju predrago, saj stane 5 mio SIT, zanimanje zanj s strani potencialnih komercialnih uporabnikov pa preveliko, da bi občina bazen oddajala zastonj.

Klub naj bi po nasvetu občinske uprave kandidiral tudi za sredstva, ki bodo objavljena v razpisu za sofinanciranje športnih programov, drugače bodo morali njegovi rekreativci plačevati polno ceno.

Svetniki se namreč niso ozirali na njihov predlog, da bi jim občina poleg 480 ur brezplačnih ur, ki jih namenja mladini, rekreativcem za njihovih 196 ur plavanja zaračunavala le funkcionalne stroške. Sedanje razmerje je: 4, 5 mio brezplačno, 1, 8 mio SIT plačljivo. Novi predsednik SZ je hkrati predlagal, da bi zavoljo tega, da se klubu omogoči, da vsaj zaživi, v roku treh mesecev ponovno preuči njegovo prošnjo za znižanje cene dodatnih ur plavanja. Ugotovi naj se tudi, kakšne so posledice sklepa občinskega sveta, vendar njegovi želji ni bilo ugodeno.

Novosti zbrala A. Pahulje

PODROČNI CENTER ZA MALO GOSPODARSTVO ZAČNE DELOVATI Z NOVIM LETOM

Direktorsko mesto je prevzel Ribničan Janez Mate

Župani 5 občin, ki bodo sodelovale v t.i. podjetniškem centru, so diplomiranega organizatorja dela Janeza Mateta soglasno izbrali na novembrskem zasedanju kot najprimernejšega kandidata.

Že ob razpisu je bila tiha želja, da se javi oseba iz ustanovitvenih občin (Ribnice, Velikih Lašč, Dobropolja, Loškega Potoka ali Sodražice), saj se pričakuje, da probleme okolja najboljše pozna in jih lahko zato lažje rešuje. Janez Mate je z mnogimi težavami podjetnikov seznanjen preko svojega dela samostojnega podjetnika, saj se z gospodarskim svetovanjem obrtnikom iz Loškega

Potoka, Sodražice in Ribnice ukvarja že vrsto let in ugotavlja, da le-ti takšne usluge zelo potrebujejo. Svoje novo delovno mesto, ki ga bo uradno prevzel 1. januarja, smatra predvsem kot nadgradnjo dosedanjega dela. Projekt ustanavljanja centra se je pričel že pred dvema letoma, a je propadel zaradi prevelikega dvoma svetnikov v njegovo uresničitev. Njihova tedanja reakcija je Matetu razumljiva, saj so o pozitivnih ali negativnih izkušnjah lahko pričali le redki poskusi oblikovanja takšnih centrov v slovenskem prostoru. Če jim nisi naklonjen, jih sodiš kot dodatno institucijo, v nasprotnem primeru pa si jim pripravljen priznati tudi ogromen uspeh, meni novi direktor.

Od človeka, ki se odloči prevzeti mesto direktorja podjetniškega centra, se pričakuje visok čut odgovornosti, predvsem pa razvojno vizijo.

Janez Mate je svoj motiv povzel z mislijo M.L. Kinga: "Imel sem sanje".

Letos se je delovanje centra zastavilo veliko širše, v več občinah, najvišji ustanovitveni 40-odstotni delež pa ima Ribnica. Na Škrabčevem trgu bo tudi sedež PC.

Ideja je dozorela, pravi Mate, smisel tovrstne povezave in organiziranosti pa narekuje tudi sama svetovna politika, ki spodbuja ustanavljanje regij. V prvih treh mesecih želi zbrati sodelavce centra, ki rabijo pomoč, ali pa so tudi sami pripravljeni pomagati. Omenil je posameznike, samostojne podjetnike, družbe z omejeno odgovornostjo, gospodarska podjetja. Kot pogoj za uspešno delovanje podjetja, ki naj bi se v še nedorečenem času začelo tudi samo tržiti in preživljati, pa poudarja sodelovanje, sposobnost in voljo vseh vpletenih.

Februarja naj bi začele v vseh 5 občinah delovati informacijske pisarne, sčasoma pa naj bi v njih zaposlili tudi nove ljudi. Do tedaj bo vse vloge in naloge združeval direktor PC, zagon in rast projekta pa bosta po njegovem mnenju odvisna od finančnih sredstev, sposobnega kadra in razvojnega potenciala v posameznih področjih.

Tekst in foto A. Pahulje

ŠPORTNIKI LETA IZBRANI,

Športna zveza je podelila naslednja priznanja:

Plakete za dolgoletno delo v športu so bile podeljene za dolgoletno, strokovno, uspešno in požrtvovalno delo v katerikoli športni panogi za krepitev ugleda športa v občini Ribnica in širše.

Bronaste plakete sta prejela:

- Franc Petek
- Bojan Kogoj

Srebrne plakete so prejeli:

- Kegljaški klub Ribnica
- Planinsko društvo Ribnica
- Stojan Gelze
- Janez Ilc

Zlato plaketo je prejel:

- Zdenko Mikulin

Plakete je podelil župan občine Ribnica Jože Tanko, nominirance pa so na pobudo Športne zveze imenovali posamezni športni klubi in organi SZ Ribnica.

Naslednja kategorija priznanj so bila priznanja SZ Ribnica za športne dosežke.

Prejeli so jih posamezni športniki in ekipe, ki so v tekočem koledarskem letu dosegli vidne športne rezultate doma in v tujini.

Bronasta priznanja so prejeli:

- Rokometni klub Ribnica - mlajši dečki, letnik 1987
- Urban Andoljšek
- Bojan Cebin

Srebrna priznanja so prejeli:

- Rugby football club - mladinci U - 19
- Rokometni klub Ribnica - kadeti, letnik 1982
- Mare Hojč

Zlata priznanja so prejeli:

- Triatlon klub Ribnica
- Rokometni klub Ribnica - člani
- Damijan Kromar
- Goran Đokić

Priznanja je podelil predsednik SZ Ribnica Benjamin Henigman.

Pred dobrim tednom dni sta se tudi uradno zaključili več kot uspešni akciji ŠPORTNIK LETA in RIBNIŠKI PUŠELJC '99. Izraz Športnik leta pravzaprav niti ni primeren, saj je bilo podeljenih kar 18 priznanj in plaket za delo v športu in za športne dosežke. V zadnjem mesecu so se priprave odvijale z bliskovito naglico, saj je imelo novo predsedstvo Športne zveze Ribnica precej zahteven in zapleten sistem izbora.

Za akciji velja, da sta v primerjavi s prejšnjim letom organizacijsko in vsebinsko precej napredovali ter bili izvedeni na dokaj visokem kakovostnem nivoju. Dokaz, da se je trud izplačal, je bila polna dvorana v ribniškem Športnem centru, kljub temu da je bila prireditev sredi delovnega tedna, v četrtek.

Na koncu sta župan in predsednik SZ podelila še posebno priznanje, ki ga je v imenu OŠ dr. Franceta Prešerna prevzela njena ravnateljica Andreja Šulentič, ter plaketo za življenjsko delo, ki ga je po mnenju večine več kot zaslužen prejel Nikola Radić.

Med znanimi imeni iz sveta športa so bili v prvi vrsti med gosti Tomaž Tomšič, Uroš Šerbec, Beno Lapajne, Gregor Židan, Aljaž Pegan in dolgoletni nogometni sodnik Vlado Tauzes, ki so s svojo prisotnostjo dvignili nivo prireditve.

RIBNIŠKI PUŠELJC »UBRAN«

Povsem razumljivo je, da ob gori podatkov in predlogov spregledaš nekatere stvari, kljub vsemu pa je še precej posameznikov, organizacij, ki so dodajali kamenčke k mozaiku uspeha določenih klubov. Med njimi je tudi glasna in požrtvovalna navijaška skupina Tornado, ki bodri ribniške rokometase, da tudi z njihovo pomočjo uspešno igrajo v 1. A. Državni rokometni ligi. Seveda pa je še precej časa, v naslednjem tisočletju, da se med svetlečimi priznanji in plaketami zvrstijo imena, ki se letos niso.

Del športnih izbrancev na podelitvi priznanj

RIBNIŠKI PUŠELJC

Je v letošnjem letu dobil res pravi pomen, čeprav je bila akcija morda ob svojem začetku dokaj tvegano početje. V vsebinskem smislu smo jo namreč organizatorji, Rešeto in radio Univox, skorajda v celoti prepustili javnosti Ribniške doline in čakali na njen odziv. Bil je presenetljivo velik in akcija odlično sprejeta.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da ste izbrali pet osebnosti, ki jih cenite in ste jim tudi javno pripravljene priznati, da se s svojim delom, ustvarjalnostjo in osebnimi kvalitetai odlikujejo v domačem okolju.

Doktorica Alenka Nadler-Žagar, je, kljub temu, da je prvih pet osebnosti prejelo enakovredno priznanje, le prejela največ glasov. Ljudje so v njej prepoznali ne samo strokovne, temveč tudi vrsto osebnostnih kvalitet. Ob koncu akcije je povedala, da je to priznanje velika obveznost za njeno nadaljnje delo, saj v svoji stroki ne dobi veliko priznanj.

Precej mu pomeni tudi to, da so mu po tolikih uspešnih letih za njegovo izjemno pomembno vlogo v promociji Ribnice, doma in v tujini, priznanje in zahvalo izrekli tudi najbližji - njegovi rojaki.

Glasbenik Franc Mihelič, ki bo v letu 2000 praznoval 30 let uspešnega ustvarjanja, je povedal, da je zelo počaščen, da je v tako elitni družbi.

Precej mu pomeni tudi to, da so mu po tolikih uspešnih letih za njegovo izjemno pomembno vlogo v promociji Ribnice, doma in v tujini, priznanje in zahvalo izrekli tudi najbližji - njegovi rojaki.

Pater Niko Žvokelj je eden najbolj priljubljenih prebivalcev Ribniške doline, saj se je s svojo preprostostjo, pozitivno naravnostjo, človekoljubnostjo in dobrosrčnostjo priljubil vsem, ki ga poznajo. Ob koncu akcije je povedal, da priznanje cení, da pa je v naši dolini še veliko ljudi, ki bi si ga zaslužili.

Gospod župnik in dekan Maks Ipavec je v Ribnici že več kot 10 let in ravno letos je dobil občinsko priznanje za izjemne dosežke na literarnem in pastoralnem področju ter za obnovo naše bogate sakralne dediščine. Tako kot vsi izbranci tudi on aktivno promovira domače kraje. Dejal je, da je hvaležen, ker ljudje znajo ceniti tudi delo duhovnikov.

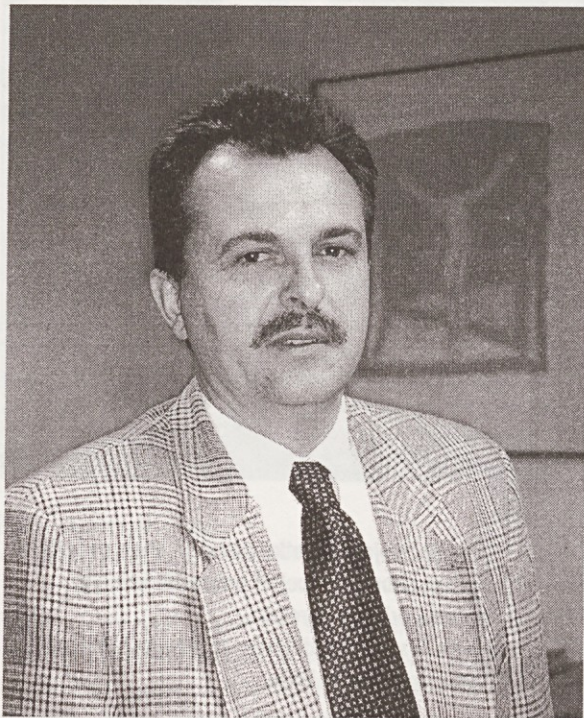
Gospoda Janeza Debeljaka kaj posebej ni potrebno predstavljati. Dela z ljubeznijo do Ribničanov in naše doline, občina pa ga že desetletja priznava kot nesporno avtoriteto na področju poznavanja ribniške preteklosti. Njegov komentar je bil, da je za tovrstne akcije že prestar in da je zelo zadovoljen, da je dobila največ glasov zdravnica.

Celotno prireditev sta povezovala Vesna Malnar in Medard Pucelj, za zabavni program pa so skrbeli številni glasbeni izvajalci: Vili Resnik, Botri, ansambel Ribničan, Ribniška godba na pihala, Plesni klub Kočevje, plesno navijaška skupina Smrklje in Oktet Gallus.

Vsa zahvala pri podpori akcije, ki sta jo organizirala Občina in Športna zveza Ribnica, gre tudi ekipi radia Univox. Srečno, športniki in pušeljci 2000!

Marko Modrej
Foto Foto TONI

PREDNOST IMAJO ŠOLSTVO, ŠPORT IN KOMUNALNE ZADEVE

Kako ocenjujete gospodarski položaj, v katerem smo se znašli v tem letu?

"Začetek je bil vsekakor ugodnejši, kot je bil lanski ali pa pred leti. Ne nazadnje, ključni kazatelj je 13, 5 - procentna stopnja brezposelnosti in je bistveno nižja kot ob začetku prvega mandata (29%)."

Veliko upanje za bolj stabilno gospodarstvo daje predvsem proces finančne sanacije Inlesa, ki, sodeč po razpoložljivih informacijah, poteka relativno dobro. Tudi v podjetništvu je opazna relativno ugodna rast, saj njihovi prihodki rastejo po 25 - procentni letni stopnji, kar je izjemno velik porast in bo tak nagel razvoj težko ohranjati dlje časa. Nekako kaže, da se je investicijski cikel v sami občini umiril. Potreb po občinskih kreditih za spodbujanje gospodarstva ni več toliko, lani celo nihče ni kandidiral za sredstva Sklada za malo gospodarstvo. Sklepamo lahko dvoje: da se je potreba po investicijah zmanjšala ali pa, da so Ribničani izjemno previdni pri svojih investicijskih vlaganjih in se širitve obsega dejavnosti in poslovanja lotevajo z lastnimi sredstvi.

Stanje je v splošnem precej bolj ugodno, so pa ostali nekateri kritični socialni problemi, ki jih bo težko rešiti."

Toda zakaj se uspešnosti določenih podjetij ne promovira? Če pa se, se kriterij presojanja uspešnosti določa na nerazumljivo birokratski način, kot so ob letošnji Urbanovi nagradi sodili nekateri direktorji podjetij, ki niso prišla niti v širši

izbor. Predlog je bil samo eden: RIKO. Mar občina ne zaznava vsaj tega, da so se v nekdanjem Rikovem kompleksu razvila mnoga močna podjetja (Ristro, Riko hiše...), vredna vsaj njene pozornosti?

"Verjamem, da so, ne samo na kompleksu Riko, ampak tudi drugod, npr. v Kasarni, nekatera uspešna podjetja, a enostavno povedano - predlogov ni bilo. Tudi letošnji razpis je bil javen, objavljen v Rešetu in odprt dva meseca, a je bil poslan le en predlog in komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je lahko le tega posredovala Občinskemu svetu v potrditev. Občina mora res bolj intenzivno promovirati svoja gospodarska podjetja. Vsi, ki delujejo na občinskem nivoju, uprava, interesne skupine, ki poznajo razmere, bi morale predlagati za nagrade določena podjetja ali posameznike. Na koncu to storijo le politične stranke. Želeli bi, da se tudi javnost bolj odziva."

V koliko letih pa bi si lahko vsaj nekaj od 1000 Ribničanov, ki naj bi se po podatkih dnevno vozilo na delo, našlo zaposlitev v svojem matičnem okolju? Kakšne vrste kadrov bo zahteval razvoj, s čim ga občina namerava, če sploh, obdržati?

"Mislim, da je številka 1000 Ribničanov, ki se vozijo na delo drugam, le malo pretirana. Možnosti zaposlitve bodo predvsem tam, kjer bo razvoj dovolj velik. Omenila sva obrtne cone, Riko, Kasarno, Inles in še nekatera druga podjetja - to so pravzaprav tisti, ki lahko zaposlijo največ

Ribničani bomo v leto 2000 prešli z védenjem, da iz leta v leto vse manj naših zanamcev priveka na svet, a smo kljub temu v rojevanju med najboljšimi v deželi. Tisočletje bomo začeli z obžalovanja vrednim dejstvom, da je naš trud za delo plačan 20 odstotkov manj kot v poprečju znaša slovenska plača.

Tolažimo se lahko s 13, 5 - odstotno brezposelnostjo, čeprav je realna nezaposlenost še nižja, ker so vštetni tudi ljudje, ki jih je gospodarstvo ožigosalo kot trajne tehnološke presežke in jih umestilo na čakalno listo za upokojitev.

Ponašamo se lahko s spretnim izigravanjem države, ker so z leti naši ljudje zaznali, da se njen socialni, politični in gospodarski čut ter nacionalna meja končajo nekje pri koncu Ljubljanskega barja. Tako se je menda pri nas bolj kot kjerkoli razbohotila siva ekonomija. Po uradnih podatkih skoraj nihče nima nič, nekateri pa se, po govoricah očitno, celo z mercedesi vozijo po socialne pakete.

Morda ta neskladja omogoča ravno ugodno ribniško okolje, saj je v njem "strošek življenja relativno zelo nizek", ugotavlja župan. Vodarina, smetarina, kanalščina in cene drugih komunalnih storitev so v spodnji tretjini cen, ki jih predpisuje ostala Slovenija. Občina Ribnica do sedaj neposredno skoraj ni pobirala davkov, dodaja. A za vsakogar država šibo božjo najde in doleteli nas bodo takoj na začetku tisočletja. Občina bo v polni meri pobirala davek na zazidana in nezazidana stavbna zemljišča, saj ga država tistim občinam, ki tega ne bodo počele, ne bo več vračala s finančno izravnavo. Od sedanjih 7 milijonov bo treba zaradi normativov od davkoplačevalcev pobrati kar 26 mio SIT. Veliko lažje bo, če jim bo ob strani stalo gospodarstvo, ki hrani ta neusahljivi davčni vir.

novih delavcev in kadrov. Sama občina tu nima posebnih možnosti. Širitev zaposlovanja v družbenih dejavnostih bo majhna, eden do največ trije na novo zaposleni. Nekaj delovnih mest bo možno pridobiti v Ortneku, če se bo uspešno zaključilo urejanje skladišča naftnih derivatov.

Hkrati pa moramo upoštevati, da bo ponekod prišlo do odpuščenja delavcev. Če bo tako upadala populacija kot sedaj, se bo to najverjetneje zgodilo s kadrom v predšolski in šolski vzgoji.

Prav tako je treba vedeti, da se je določen del občanov iz kakršnihkoli razlogov vedno pripravljen voziti na delo drugam. V Ribnici, ki je industrijski center, je poudarek na drugačni vrsti potrebne izobrazbe. Visoko kvalitetnih kadrov ne rabi toliko, kot jih vsako leto konča šolanje, zato bodo te migracije tudi v prihodnje, vendar pa bi bilo smiselno razmisliti o kakšni skupini, ki bi razvijala nove programe za "razdrobljena" podjetja. Prav ta bi lahko zadržala najkvalitetnejše potencialne v domačem okolju."

Korake na poti razvoja se čuti pravzaprav v večini segmentov življenja, zato je umestno vprašanje, ali je pametno finančna sredstva razpršiti na toliko področij, namesto da bi se strateško začrtalo nosilne panoge in naloge? Je sploh kakšna dejavnost resnično prioriteta?

Menim, da je čutiti v delu Občine, da ima uprava jasen koncept in da je ta dobil širšo podporo.

Prav tako Občina ne sme razvijati samo enega področja, ampak mora poskrbeti za približno enakomeren razvoj na vseh. Res pa je tudi, da smo v preteklih letih dali nekaterim področjem še poseben poudarek - celoviti ureditvi šolskih objektov, dograditvi športnih igrišč, pa tudi komunalni ureditvi občine - z izgradnjo vodovodnih omrežij in cest, predvsem pa urejevanju kanalizacij in na področju zbiranja, odvoza in deponiranja smeti. Lotili smo se torej nekaterih nalog, ki so bile dolgo zanemarjene in se zanje ni zmenil nihče, kot npr. je ureditev Gorenjske ceste ali urejanje smetišča. Tudi nadaljevanje del, ki so predvidena s pravkar sprejetim planom investicij, potrjuje, da smo se dela lotili zelo načrtno."

NUJNO. Kateri investiciji bi v prihodnjem letu dali to oznako?

"Vsekakor je ključni projekt obnova športne dvorane, ker je tudi finančno najzahtevnejši. Tudi izvedba bo zahtevna, zato bo obnova trajala 3 leta. Vsako novo šolsko leto se mora namreč začeti s športnimi dejavnostmi v dvorani."

Toda več kot 100 - milijonskih sredstev še pred kratkim niste imeli zagotovljenih in obnova je

bila skorajda neizvedljiva... Ste torej dobili garancijo države?

"Letos smo se javili na razpise Fundacije za šport in Ministrstva za šolstvo in šport. Rezultati še niso znani in ne vemo, kolikšen bo njihov sofinancerski delež. Računamo pa, da nam sredstev ne bi smeli odkloniti."

In če nam jih vendarle bodo, bo obnova potekala fazno ali je možno da se celo zaustavi?

"Eno fazo bomo morali izvesti leta 2000 ne glede na zagotovljena finančna sredstva. Projekt smo zastavili podobno kot obnovo osnovne in glasbene šole in če ne bo šlo v začetku, bomo za sredstva ponovno kandidirali v zaključni fazi. Mislim, da bo država svoje finančne obveznosti ponovno izpolnila, čeprav močno upam in želim, da bi to storila že na začetku."

Veliko denarja bo torej namenjenega športu, a že kratek pogled na proračunske postavke zadošča za trditev, da ga občina več namenja tek-

movalcem kot pa rekreativcem, ki so najbolj množični interesenti in morajo pravico do usluge drago plačevati.

"Sistem financiranja prostočasnih in tekmovalnih aktivnosti je po mojem mnenju zelo uravnoteženo razporejen. Naš interes je, da je občina razpoznavna tudi po tekmovalnem delu, zato sponzoriramo rokometni klub. Pomagamo tudi vsem ostalim tekmovalcem, občinski proračun pa zagotavlja tudi denar amaterjem. Cilj je, da se športna vzgoja zastavi v mladih letih, ker s tem navsezadnje rešujemo tudi mnoge deviantne probleme, ne pa, da podpiramo rekreativce, ki se s športom začnejo ukvarjati po 25. letu. V glavnem financiramo populacijo med 1. in 8. razredom in krije mo del stroškov tekmovalnega dela športa."

In tako so proračunskih ugodnosti deležni vsi člani "tekmovalno prosperitetnega kluba", čeprav je uspešen le eden?

"Vsaka stvar ima svoj začetek. Tako je bilo npr. v triatlon klubu. Najprej sta bila eden ali dva navdušenca, krog uspešnih pa se je vse bolj širil. Zdaj imajo že podmladek. V tem je smisel podpore."

Kolikšno moč ima lobiranje pri svetnikih, pri Vas? Koliko se poslužujejo društva, klubi, občani takega načina uveljavljanja predlogov, pa ne govorim samo o športu, kjer je npr. RK ubral smotrno taktiko:

vse "glavne" vas je postavil v svoje predsedstvo.

"V pripravi proračuna tega lobiranja pravzaprav

sploh ni. V športu se sredstva razporeja preko razpisa in ni nobenih posebnih pritiskov. Kar zadeva uporabo prostorov, s katerimi Občina razpolaga, pa mislim, da športnim in drugim dejavnostim nudimo izredno velike ugodnosti.

Celotni ostali investicijski program občine pa sloni na predhodno sprejetem srednjeročnem planu, ki investicije uvršča v posamezna proračunska leta. Potrebe, pripravljene dokumentacije, zemljišča ter možnosti sofinanciranja pa so ključni kriteriji uvrščanja. Mislim, da smo do sedaj le uspeli skoraj vsako leto pripraviti dober program oz. dober proračun."

Osnutek proračuna za leto 2000 je bil ponovno sprejet brez posebnih pripomb. Kljub temu, da je vsaj ena postavka vprašljiva celo za tiste, ki vodijo ali sodelujejo v krajevnih skupnostih. Mnogi od teh glasno javno zatrjujejo, da obstoj KS sploh ni smisel.

"No, mislim, da je prav, da KS kot institucije

obstoje in da se lokalnim interesom da neko prednost. Pobude KS pri pripravi predlogov, predvsem pri pripravi proračuna, večinoma upoštevamo. Eno ključnih vprašanj je: pravna ali nepravna oseba? Zdi se mi, da je bolj primerno, da so KS nepravne osebe, ker njihovo delo, vsebina in sredstva niso okrnjeni. Je pa problem v tem, ker je spremenjen finančno računovodski del. In tudi celo vrsto zadev, kot je npr. asfaltiranje ceste, KS ne morejo same izpeljati. Pri upravnih postopkih imajo še največ težav, ker je vse premoženje knjiženo na Občino in le-ta mora za tak poseg dati vsaj soglasje. Sredstva, ki jim jih namenjamo, pa so v vsakem primeru vodena na posebni proračunski postavki."

So po Vašem mnenju kateri letošnjih projektov res pretirani, preširoko zastavljeni, preveč tvegani, nerealni? Govorim predvsem o skupinskih projektih, kot je Po poteh dediščine, podjetniški center. Po drugi strani ni še nič dorečenega glede potrebne doma za ostarele. Navsezadnje bi se lahko vložena sredstva vsaj pri nekaterih, ni rečeno, da pri omenjenih projektih, razporedila drugače?

"Mislim, da občina določena sredstva mora nameniti razvoju nekaterih dejavnosti. Ocenjujem, da v obdobju petih let nismo naredili nobenega megalomanskega in nepotrebne projekta, ki svoje funkcije ne bi opravljal. Vse največje investicije so bile z vidika uprave in sveta opredeljene kot absolutno nujne, najsaj bo to Gorenjska cesta, OŠ, glasbena šola, obnova stare občine. Občina se tudi ne bo spuščala v nakupe objektov za razne dejavnosti..."

...tudi Cenetove hiše za širitev knjižnice ne?

"Ne, saj ima občina dovolj svojih objektov, ki so prepotrebni obnove. Tako kot Marof. Galerijski del, ki je sedaj nameščen v Miklovi hiši, se bo z ureditvijo Marofa umaknil vanj in bo Miklova lahko namenjena samo knjižnični dejavnosti, širila pa se bo lahko še v prostore Kmetijske zadruge. Če bi Občina odkupila Cenetovo hišo in jo poskušala urediti za knjižnico, bi to res bil megalomanski projekt. Do tega še nekaj časa ne bo prišlo, ker je z našega vidika neracionalno. Kar zadeva pa skupne projekte več občin, lahko rečem samo to, da je Ribnica premajhna, da bi se samostojno uveljavljala v slovenskem prostoru in je povezovanje in sodelovanje nujno."

Mikuževo leto. Nasprotovanja preko pisem, telefonskih klicev..., ki so postajali bolj glasni v zadnji polovici leta, ko se je njegov spomin dejansko obeležil s prireditvijo, so skorajda ustavili projekt. Bi se strinjali z mnenjem, da je obeleževanje M. leta nepremišljeno dejanje, prezgodnje ali pa takšne reakcije okolja ni bilo moč predvideti? In se bo projekt zaključil?

"Se bo, tako kot je bilo predvideno. 22. decembra bosta zaključni slovesnosti: predstavitev zbornika in odkritje doprsnega kipa. Dejstvo je, da projekt Mikuž očitno ni v duhu časa in ima del javnosti do tega odklonilen odnos. Izjemno težko pa je neko zadevo na pol prehojene poti zaustaviti."

Morda bi vsaj deloma tudi v primeru Mikuža lahko podali oceno, opažanje, da ste v svojem drugem mandatu županovanja postali zelo previdni, bolj zadržani, bolj tehtate, več zahtevate, vse predložene zadeve morajo imeti takojšnje finančno kritje. Veliko težje se sedaj lahko izvede kak projekt. Gre morda celo za vašo neodločnost?

"Težava je v proceduri, ne v neodločnosti. Zaostrujejo se pogoji županovega delovanja. Tista prva evforija lokalne samouprave, ko smo imeli le približno zakonodajo, je mimo. Vsi postopki morajo biti usklajeni z zakonom o javnih financah, ki v primeru kršitev predvideva tudi zelo velike kazni. Po drugi strani je novi zakon o javnih naročilih, ki zahteva dosledno izpeljavo vseh postopkov glede vsebine projektov, upravnih postopkov, finančnega kritja in v primeru, da teh pogojev ne izpolnjujemo, ne dobimo niti sofinancerskih sredstev. Projekti, ki jih vodimo, so vredni večdeset milijonov tolarjev in moramo biti izjemno previdni ter se potruditi, da naše vloge izpolnjujejo vsebino in vso ostalo predpisano dokumentacijo."

Ampak slišati je bilo, da na kočevsko - ribniškem koncu iščete službo, ki bi jo bili pripravljene opravljati že v času županovanja.

"Jaz si ne iščem nobene službe... (Smeh). Samo enkrat, ko so se pojavili neki zapleti, sem v šali dejal direktorju Inlesa, če me vzame v službo. Res pa je, da sta me dve podjetji vprašali, ali bi se zaposlil pri njiju. Iz Ribnice in Kočevja, ampak to je bilo še pred volitvami."

Leto 2000. Mogoče je pregraba beseda, ampak zakaj ste se odločili za tako pompozno, predvsem pa drago praznovanje novega leta, sodeč po sedemmilijonskem predračunu?

"Saj ne gre za nikakršno razkošno praznovanje, ampak za običajen novoletni program vsakega malo večjega kraja ob slovesu od starega tisočletja. Program ustvarjamo skupaj z ribniškim Turističnim društvom, ki bo delno prevzelo sofinanciranje. Tudi odziv sponzorjev, ki smo jih zaprosili za finančno pomoč, je kar ugoden. Lepo število podjetij in podjetnikov se je odzvalo. Strošek tako na koncu niti ne bo velik, okrog pet milijonov tolarjev. Zdi se mi smiselno, da smo se pri tem lotili tudi celostne osvetlitve mestnega jedra in občanom ponudili idejno zasnovo. Ta krasitev bo seveda uporabna tudi v prihodnjem letu in se bo samo še dopolnjevala. Prav tako pa se mi zdi smiselno, da letošnji december obeležimo tudi s primernim programom in upam, da bodo ljudje zadovoljni. Tudi to sodi k prepoznavnosti in promociji kraja."

Pogovor vodila in fotografirala Alenka Pahulje

SREČNO 2000!

IN VRATA V "LEPO, POJOČO HIŠO" SO SE ODPRLA

Po 35 letih delovanja je ribniški glasbeni šoli končno nadeta krona, ki jo ponazarja nova, prostorna stavba na Kolodvorski ulici 10, poleg gasilskega doma. Gradbeniki so se okrog nje trudili tri leta, saj je bila stavba opuščena in zanemarjena, arhitekt F. Trdan pa je menda spretno izkoristil prav vsak njen kotiček.

sedaj pa jih je bilo vanjo vloženih 72 milijonov. Državno ministrstvo za šolstvo in šport bo prispevalo 34 mio SIT, vse ostalo pa bo pokrito z občinskim proračunom. Župan pravi, da mu ni žal nobenega tolarja, ki ga bo občina morala vložiti v objekt. Na slavnostnem odprtju, ki je bilo 7. decembra, je poudaril, da se "lokalna poli-

"Težko pričakovana in najlepša glasbena šola", s temi besedami jo je na nadaljnjo ustvarjalno pot pospremila njena ravnateljica in nosilka glasbenega razvoja v dolini, Bernarda Kogovšek.

Omenila je tudi "prisrčno pismo" domačinke, ki je že ob začetku prenove izrazila iskreno veselje nad tem, da bo hiša, kjer je nekdanj stanovala in se je v njej veliko muziciralo, ponovno postala glasbeni dom.

Foto Kati Kostanjšek

Ravnateljica Bernarda Kogovšek je postala nanjo pozorna leta '95, ko je bila zaradi nemogočih delovnih pogojev in stare glasbene šole prisiljena razmišljati o njeni prenovi, nakar je ugotovila, da ima propadajoča hiša na Kolodvorski ulici priročnega lastnika - občino. Svetniki so prošnjo za nov glasbeni hram takoj odobrili, po mnenju Kogovškove pa ima glavne zasluge za pridobitev finančnih sredstev župan Jože Tanko. Celotna prenova bo stala 90 milijonov tolarjev, do

tika ni spuščala v ocenjevanje smiselnosti in zmožnosti, saj se posebno pozornost namenja razvoju neprofitnih, splošnih potreb občanov".

Glasbene darove si okrog 200 gojencev in njihovih pedagogov sedaj že izpopolnjuje v 11 učilnicah, dvorani, zbornici, dveh pisarnah in spremnih prostorih, dokončno podoba pa bo glasbena šola dobila prihodnje leto, ko bo tudi v celoti opremljena.

A. Pahulje

NJENE "MESEČINE"

Duška, ki je pesnica takrat, "ko se z misli mi odlepi od tal, ko nenadoma ni več v resničnem svetu, ampak v mesečini", raste in dozoreva preko svojih pesmi. Ko jih napiše, od radosti, ker je izlila na papir svojo bolečino, kar pleše po sobi, pravi. Ve pa, da njene pesmi, ki jih je izdala v svojem prvencu Mesečine, bralci označijo za črnoglede. Kot da bi se njena izpeta bolečina preselila v njihova srca...

Potreben je pogum, da izdaš lastno pes-

niško zbirko, kot se je odločila Duška Hočevar Mihelič, in jo odkrila svojim prijateljem, dobrotnikom in znancem na 26. novembrski večer v dvorani Ideal. Tamkaj je obiskovalcem razkrila svojo vsakdanjost, ki tiči v računovodskih storitvah in v gospodinjstvih opravilih, ter svet, v katerega se najlažje prestavi ob Mozartovem Requiemu, Cyranouju de Bergeracu, Kraljici Margot...

Zbirka je razdeljena na 4 sklope: od najstarejših pesmi, ki so nastale pred 12 leti, do iskanj ter časa, kjer so se nakopičili jeza, bes in nemoč, ter zadnji, v katerega je umestila svoje najljubše pesmi, Moje ljubezni.

Mentor Vlado Žabot je dve leti čakal z recenzijo njene poezije, in ni mu žal. Pravi, da je bilo treba Duško prisiliti, da iz vsega naredi to, kar je sedaj ustvarjeno.

Odlike Duškinega prvenca?

Žabot mlado pesnico dodobra pozna, saj jo je vodil v literarni delavnici, ki jo je Duška začela obiskovati leta '96, in pomeni prelomnico v njenem pesnikovanju. On meni takole: iskrenost v izpovedovanju, občutek za jezik in živost - ko vsebina zapoje. V svojem ustvarjanju naj bi imela še precej možnosti na poti razvoja, da bo preseгла strah pred tem, kaj bi se zgodilo, če bi se idealji, po katerih v svojih pesmih sega, res uresničili. "A tudi to je način čutenja lastnega jaza."

A. Pahulje

Večer z 29-letno Duško Hočevar Mihelič je bil zamišljen v obliki pogovora, kjer so se prelivale misli o otroštvu v Dolnjih Podpoljanah, prvih resnih pesmih v prvem letniku srednje šole, o času, ki je bolj okupiral njene misli kot pa pesmi: študij na ekonomski fakulteti, poroka, otrok, podjetje.

In potem je leta 1992 sklenila posebno prijateljstvo z Branetom Miklavcem, ki je zaznamoval Duškino pesniško pot. "Z njim in njegovo ženo nas veže prav posebna vez in bila sta prva, ki sta mi rekla, da naj svoje pesmi pokažem svetu."

OTROCI NA PROSTEM

Bivanje na prostem je tisti dejavnik, ki vpliva na splošno dobro počutje odraslih in otrok. Tega se v programu Korak za korakom še posebej dobro zavedamo, zato ga skušamo otrokom omogočiti vsakodnevno. Bivanje na svežem zraku je zdravo, omogoča nam dnevno ravnovesje. Igre zunaj so nujni del dnevnega reda.

Pomembno se mi zdi pohvaliti starše za dobro sodelovanje, saj so svojim otrokom in tudi nam vzgojiteljem omogočili, da lahko vsak dan preživimo na prostem, na

svežem zraku, v vseh vremenskih pogojih.

KAKO?

- Svojim otrokom so nabavili vremenu in letnemu času primerno opremo, obleko in obutev.

OTROCI PA...

Preko širokih možnosti za lastna doživetja, izkušnje, opazovanja prihajajo do lastnih zaključkov, o katerih se pogovarjamo, ob njih eksperimentiramo, ustvar-

jamo likovno, glasbeno, gibalno. Razvijajo se na vseh področjih ter si tako oblikujejo pozitivno samopodobo in gradijo samozavest.

Zavedamo se, da so zunanje površine v bližnji in daljni okolici pomembno učno okolje, in ne le prostor za otroško tekanje. Vse različne dejavnosti na prostem skrbno planiramo:

- igre in ogleda v bližnji in daljni okolici,
- igre v peskovniku,

- sprehode,

- izlete,

- igre na igrišču in igralih (gugalnice, plezala...).

V tem času nam je najljubše opravilo na prostem lopatanje, dričanje po snegu, izdelava snežakov, kepanje, metanje po snegu, kjer opazujemo svoje odtise, sledi in še marsikaj. Ko pa posije sonce in se začno naši snežaki, kepe topiti, ugotavljamo, da...

Zdaj, ko je zunaj mrz in sneg, skrbimo za lačne ptičke, ki jim v ptičje krmilnice pridno trosimo hrano.

Vsem otrokom, staršem in ostalim želim srečen prehod v novo tisočletje z željo, ne pozabimo, da smo bili vsi enkrat otroci!

Tekst in foto Sabina Starc
vzgojiteljica

ŠE VEČ KOT 100 JIH BO DOČAKALA...

"A J'H ŽIH'R NJA B' B'LU TUL'KU"

Foto AP

ANA VIRANT s Praproč pri Ortneku je najstarejša med nami

Nisem pričakovala, da me bo teta Ana tako presenetila, a me je. Res me je. Ne zato, ker ji je "Bog podaril že 97 let", temveč zato, ker je še vedno vitalna, zdrava, čeprav ji od lanskega oktobra peša srce. In ker, tisto tako pomembno-živi. Se zna prisrčno nasmejati, zna poslušati, leta pa so ji odvezla le malo vida in skoraj nič sluha. Zna trezno presojati in v njej biva kritični duh. Tujec, ki vstopi v sobo, jo zaradi toplih človeških lastnosti, vključno z iskrenostjo, takoj sprejme za svojo in tudi ona naglo začuti človeka. Slutiti, da bo dočakala še več kot 100 let, a že teh, ki jih sedaj nosi, je preveč, pravi.

A zakaj, Vam morda zdravje ni stalo ob strani?

"To pa ne. Nikdar nisem bila pri zdravniku.

Enkrat samkrat sem si roko zlomila."

In vseskozi samska?

"Skozi."

Kaj pa potem, Vam je dolgčas?

"Ne, nikoli mi ni bilo dolgčas. Pazim otroke, prej so bili tu zraven še fajn sosedje, zdaj so pa že fertig. Ne maram pa hodit ven. Rada se ogrejem tu notri, ker me tako rado zebe. Tudi težko kuham."

Ampak slišite pa odlično..

"Ja, a oči mi pešajo. Pa sem tako rada brala...še posebej povesti."

Spraševati teta Ano o dolgih dnevih in nočeh je imelo smisel le sedaj, ko je preživela že vseh 7 bratov in sestra v družini in pokopala vse tiste, ki so bili nekaj njena družba, s katero se je ob nedeljah rade volje zabavala po gostilni. "Vse je b'lu bul'še. Jož'š, koku je b'lu fajn." Pa proso so meli, pa ličkali..." "Je malu doukčas, ku vs' pomrejo," je le priznala. Leta in leta nazaj, ko je še morala trdo delati na kmetiji, kjer je bila pri vseh opravilih še kako potrebna roka, pa bi bilo vprašanje o sodobnem fenomenu dolgočasnosti neumestno. Takrat so jedli žgance in črn kruh, "zato smo tako trdni". Dandanes se kratkočasi sem ter tja tudi s televizijo in radiom, a včasih sta ji kar odveč, ko so po njiu pa "takšne sanjarije. Kar nekaj klatijo, štramarije." Osem let je v šolo bosa hodila uro hoda k Sv. Gregorju, potem pa ostala doma. Nikoli ni službovala, a ji ni žal, ker službe ni bila vajena.

Vašim časom pravijo dobri, stari časi...

"Ja, vam povajm..."

Kaj je pa z današnjimi narobe?

"Vsega je preveč in vsi so nezadovoljni, ker bi radi še več. Včasih smo znali več potrpet."

Kaj torej rabimo?

"Mir in zadovoljstvo. Če imaš kaj ali pa nič. Več imaš, bolj si zleht."

Kakšen naj bi bil človek, pravi Človek?

"Tak, da mnogim pomaga. Da ne živi sam zase."

Je Vam to uspelo?

"Sem poskušala, a zmerom res ne gre."

Obžalujete kakšen del svojega življenja?

Foto AP

Teta Ana je prikimala. "Čase nazaj, ko je bilo treba toliko delat. Kar naprej je bilo treba delat."

Je bilo vsaj več smeha kot solz?

"Kako smo se v naši družbi nasmejali! Prav od srca."

Teta Ana, tako jo vsi kličejo, tudi dveletni Kristjan in petletna Patricija in "ta mlada pri hiši", Malči, in Jožefa, ki z njo živi že 45 let. S 23.000 tolarji se preživlja skozi mesec, hrana pa še vedno večidel zraste okrog doma. Najstarejša v nekdanji osemčlanski družini, kjer je bila poprečna življenjska starost 70 let, pravi, da ni več tako zadovoljna z življenjem. Noge je ne morejo več nositi k maši in z letošnjim oktobrom jo na starost opozarja srce. Meni, da so tudi sicer razmere težke in da danes vsakdo živi le sam zase. V svojem čakanju na božji klic pa vendarle ne pozabi, da je življenje vredno živeti do zadnjega diha. Samo zato, ker ti ne bo nikoli več dano.

Z našo najstarejšo občanko sem se pogovarjala A. Pahulje

Foto AP

RIBNIŠKI VESELI DECEMBER '99

HVALA VSEM POKROVITELJEM, KI STE FINANČNO PODPRILI PRIREDITVE
OB RIBNIŠKEM VESELEM DECEMBRU.

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

TANKO d.o.o.

RISTRO d.o.o.

MOTOMAN ROBOTEC d.o.o.

BLESK d.o.o.

GRAFIT d.o.o.

AVANT-GEO d.o.o.

GRADIŠČE Cerknica

SPL d.d. Ljubljana

KOŠIR d.o.o.

SKB d.d.

CVETLIČARNA POŽAR

PREVOZNIŠTVO PUCER

DNEVNI BAR LORENA

PETROL,
Slovenska naftna družba, d.d. Ljubljana,
Dunajska 50, Ljubljana,

PETROL

objavlja JAVNI RAZPIS

zbiranja ponudb za prodajo poslovnih prostorov in komunalno opremljenega zemljišča, parc. št. 5150/1, dvorišče 3.121 m² in poslovna stavba 1.346 m², k.o. Goriča vas ali za zamenjavo za zemljišče, primerno za gradnjo bencinskega servisa.

Nepremičnina se nahaja v Goriči vasi, Ribnica.

Informacije o nepremičnini dobijo zainteresirani v družbi PETROL, Slovenska naftna družba, d.d. Ljubljana, Dunajska 50, Ljubljana, g. Bojan Kapelj, tel. 061 17 14 879 in g. Milan Zupanec, tel. št. 061 17 14 337.

Ponudbe je treba oddati v 8 dneh od dneva objave v zaprtih ovojnicah z oznako »Ne odpiraj - javni razpis« na naslov:

PETROL, Slovenska naftna družba, d.d. Ljubljana
Sektor za razvoj in načrtovanje BS
1527 LJUBLJANA

Izbran bo najugodnejši ponudnik. Prednost pri izbiri bo imel ponudnik, ki bo ponudil v zamenjavo zemljišče, primerno za gradnjo bencinskega servisa.

- Industrijska čistila in razmastila
- Visokotlačno pranje (300 barov, 98°C) in zaščita škarp, fasad, tlakov
- Nizkotlačno peskanje naravnega in umetnega kamna

PODJETJE ZA TRGOVINO IN STORITVE

Gariča vas 18, 1310 Ribnica
tel./fax: (061) 862-272
gsm: 041 642-713
Pisarna: Merharjeva 9, Ribnica

Čiščenje kanalizacije od premera 5 do 30 cm.

OPTIKA ANITA

Majnikova 1, Ribnica
(poleg SANOLABORJA)

Tel.: 861-128

NUDIMO VAM:

- očala na recept tudi brez doplačila
- ultrazvočno čiščenje očal
- tekočine proti rosenju MAX
- krpice, etuije, vrvico, lupe ...
- popravila
- svetovanje

Delovni čas: pon. 8 - 12 in 15 - 20
tor., čet. 8 - 12 in 16 - 18
sre., pet. 8 - 14 in 16 - 18

Nudimo vam:

- polaganje talnih oblog: itisonov, toplih podov, PVC talnih oblog, vinflex, pluta, laminatov, parketov z brušenjem in lakiranjem
- pleskanje in kitanje stenskih površin ter barvanje oken, vrat, opažev, žlebov
- obnovitev fasad
- redna in generalna čiščenja poslovnih ter stanovanjskih prostorov
- globinsko čiščenje preprog, stolov in sedežnih garnitur
- obnovitev marmorja in teraca ploščic (kristalizacija)

ČISTILNI SERVIS - SLIKOPLESKARSTVO
TEL.: 061/861-581, MOB.: 0609/647-188, GSM: 041/647-178

UGODNE CENE NAŠIH STORITEV

DOBRA HRANA IN PIJAČA SE PRI URŠNJKU OBRAČA!

DELOVNI ČAS:

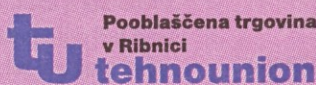
GOSTILNA:	TRGOVINA:
• tor., sre., čet.: od 9 - 22	• pon. - pet.: od 7 - 19 ³⁰
• pet., sob.: od 9 - 24	• sob.: od 7 - 13
• ned.: od 10 - 21	• ned.: od 8 - 11
• pon.: zaprto	
• Tel.: 862-621	• Tel.: 862-126

CENTRALNI STUDIO

POSREDOVANJE INFORMACIJ S PODROČJA NAKUPA IN PRODAJE DELNIC

ZA VSE, KAR ŽELITE VEDETI O DELNICAH, POKLIČITE

869-535, GSM: 041 825 704
KOLODVORSKA 1, RIBNICA

Pooblaščen trgovina v Ribnici

MARIJA MARKELJ s.p.

Gornje Lepovčce 86, 1310 Ribnica
Tel.: 061/861-714

Nudimo vam ugodne cene TV, video rekorderjev in glasbenih stolpov SONY in SHARP.

Akcija: nižje cene pomivalnih strojev CANDY.

Novost: pralni stroji CANDY z rekordno kratkim časom pranja in vrhunsko učinkovitostjo.

Gospodinjski aparati MIELE, pomivalna korita BLANCO, sesalniki, mikrovalovne pečice, gorska kolesa, švedski lak za parket ...

Vesel božič in srečno novo leto 2000!

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se za nakup pri nas že odločili.

Opkarska 41 a, 1310 Ribnica, Tel.&fax: 061/861-363
Delovni čas: dopoldan od 8 do 12 h
popoldan od 15 do 19 h
sobota: od 8 do 12 h

JURČEK SALON POHIŠTVA

25% POPUST (do konca leta)

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 862 101, GSM.: 041 643 004

PRODAJO

RIŠJE:

- Ribnica - Brč, dvostanovniška hiša, dim. 12,5 x 8,5 m, vsl. parc. 880 m², dve garaži, CK, SAT, TEL., EL., voda, kompletno dograjena, oprema po dogovoru, cena 24.180.000,00 SIT. Močna zamerjena za hišo ni viden 1 km od morja na Irskaži obali.
- Kočevje - center, starajša stanovanjska hiša (lokal, skladnijski način gradnje z završne opremo, skupna površina 380 m², vsilost parcele 1.000 m², primerna za reprezentančni objekt ali poslovni prostor, cena 26.400.000,00 SIT, ali 260.000 DEM.
- Laski Polak - Hirt, starajša stanovanjska hiša, vsilost parcele ca. 400 m², el., voda, klas. ogrevanje, močan poslovni prostor ob glavnih cestah, cena 8.800.000,00 SIT ali 88.000 DEM.
- Sotražica - center, starajša stanovanjska hiša, primerna za poslovni prostor, vsl. parc. 1668 m², el., voda, cena 7.254.000,00 SIT.
- Ribnica - center, stanovanjska hiša 9 x 7 m, vsl. parc. ca 450m², el. voda, cena 13.100.000 SIT ali 130.000 DEM.
- Ribnica - Sajevo, stanovanjska stavba in delavnica, bruc fasade, KK, CT, el., voda, vsl. parcele 2343m², kmet. parcele in gozdi ca 14 ha, cena 25 mio SIT ali 250.000 DEM.
- Ljubljana - Dolgi most, posel. stan. hiša, 3 etaže, vsl. 10 x 11 m, vsl. parcele ca. 500m², vsa infrastruktura, cena 43.000.000 SIT ali 430.000 DEM.
- Ljubljana - Gradšče, stan. stavba, III. gradnje, faza, vsl. par. 1339 m², 23 mio SIT ali 230.000 DEM.
- Ij - center, del stan. hiše z vrtom, vsl. par. 125m², el., voda, cena 4,5 mio SIT ali 45.000 DEM.

WIKENDI:

- Kolpa - Bostjeva Loka, prijetna hišica, stara 15 let, 80m od Kolpe, takoj vsaj, SAT, tel., el.,

voda, klas. ogrevanje, cena 8,5 mio SIT ali 85.000 DEM, vsl. parcele 518m²

POSLOVNI PROSTORI:

- Ribnica - center, gostinski lokal, 399 m² - stanovanjski del ca 150m², potreben adaptacije; mnogo pomožnih objektov ca 300 m², lastni parkirni prostor 1200 m², zeleznica 800 m, vrt ca 180 m; el., voda, klas. ogrevanje, cena 55.970.000,00 SIT

GOZDOVI:

- Podabor - gozdi 3, vsl. 7 ha 93 a 85 m² k.o. Podabor, cena po dogovoru.

KUPIMO

STANOVANJA

- Ribnica - Prijateljev trg, za znanega kupca kupimo enostavno stan, gostinstvo plačila.

NAJEMNO

- Ribnica - center, najemamo več garazarjev in enostavnih stanovanj.

Pokličite nas in nam zaupajte svoje želje!

Želimo vam srečno in uspešno leto 2000!

SAMO ŠE EN TEDEN

Še en teden in veliki ognjemet bo v ribniškem Gradu naznanil slovo od tega tisočletja. Tisoč in .... se ne bo pisalo nikoli več. Sicer pa je vsega enkrat konec. Verjetno je vas še malo takšnih, ki ne veste, kje bi pričakali ta magični prelom tisočletja. Seveda bo tako opevani prehod povsem enak, kot je bil pred tisoč leti, odkar štejemo leta po našem štetju, vendar je danes zaradi medijev, možnosti oglaševanja nekajkrat bolj opevan kot takrat. Vsi, ki boste silvestrovali doma, ste vabljeni na Škrabčev trg, kjer boste lahko prisluhnili različnim glasbenim zvrstem, se okrepčali s toplimi napitki in v veseli družbi pričakali leto 2 s tremi ničlami.

RIBNIŠKI PUŠELJC

VSE PREDLAGANE OSEBNOSTI:

zdravnica dr. ALENKA NADLER ŽAGAR	84 glasov
glasbenik FRANC MIHELIČ	53 glasov
pater NIKO ŽVOKELJ	48 glasov
ribniški dekan MAKS IPAVEC	22 glasov
slavist, pisatelj, prof. JANEZ DEBELJAK	20 glasov
župan občine Ribnica JOŽE TANKO	19 glasov
KADETSKI R. KLUB INLES - RIKO	14 glasov
zobozdravnik mag. ŽELJKO VALČIČ	14 glasov
VAŠKO ETNOLOŠKO TURIST.	
DRUŠTVO HROVAČA	13 glasov
ROKOMETNI KLUB INLES - RIKO	10 glasov
kmetovalec, pobudnik BIO-kmetijstva	
IVAN OGRINC	9 glasov
PLANINSKO DRUŠTVO RIBNICA	
- alpinistični odsek Ribnica exspress	7 glasov
humorist, moderator MEDARD PUCELJ	6 glasov
predsednik P.G.D. Ribnica MATJAŽ VIRANT	6 glasov
aranžerka (Mercator Ribnica)	
BERNARDA TKALEC	6 glasov
zborovodja MPZ Lončar TONE PETEK	5 glasov
prof. glasbe, dir. glas. šole Ribnica	
BERNARDA KOGOVŠEK	5 glasov
zobozdravnik v Sodražici IRFAN SARKIČ	5 glasov
predsednik P.D. Goriča vas CVETO MARINŠEK	5 glasov
rokometni trener R.K. Robit Olimpija	
ZDENKO MIKULIN	4 glasove
rokometni trener R.K. Inles - Riko JANEZ ILC	3 glasove
direktorica Miklove hiše VESNA HORŽEN	3 glasove
umetnik, rezbar DRAGO KOŠIR	2 glasova
predsednik uprave d.d. Inles, mag. ANDREJ MATE	2 glasova
pisatelj MIRKO ORAŽEM	2 glasova
moški pevski zbor LONČAR	2 glasova
predsednik SK Sodražica TONE MATELIČ	1 glas
glasbenik PERO LOVŠIN	-
triatlonec DAMIJAN KROMAR	-
rokometni trener, glasbenik NIKOLA RADIČ	-

Lestvica je oblikovana na podlagi skupnega seštevek glasov glasila Rešeto in radia Univox.

V prejšnji številki smo zapisali: "Še nekaj dni, pa bo vse jasno." Sedaj lahko zapišemo: Že nekaj dni je vse jasno. Gre namreč za akcijo Ribniški pušelj. Na koncu ni kaj pojasnjevati. Izreden

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

_____

_____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

_____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

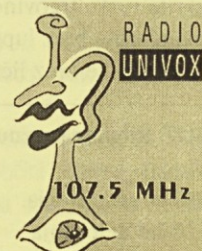
V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: REŠETO, Gorenjska cesta 3, 1310 RIBNICA, najkasneje do 14. januarja 2000.

odziv, ki je v Ribnici vreden vseh pohval, spremljanje akcije skozi celo leto preko Rešeta in radia Univox. Bilo je tudi nekaj vprašanj, ki sem jih shranjeval v svoj arhiv in danes odgovarjam nanje. Npr.: Zakaj so na lestvici prebivalci sosednje občine Sodražica? Zakaj sem na lestvici ravno jaz? Zakaj je na njej on, saj ni naredil za Ribnico popolnoma nič...?

Argumenti so popolnoma jasni. Akcijo smo pričeli v času, ko je glasilo Rešeto izhajalo tudi na območju sedanje občine Sodražica in pravil sredi akcije ne gre spreminjati. Na "listi" pa so bili vsi zato, ker so tako predlagali bralci Rešeta in poslušalci radia Univox vsak mesec v živo. Predlogi so bili tudi lepo obrazloženi, zakaj kdo določeno osebnost predlaga. Tiste predloge, ki so bili nepopolni in niso ustrezali pravilom, pa smo izločili že na samem začetku.

Torej vsi, ki so bili na lestvici, so marsikaj dobrega naredili za našo dolino, nekateri več, drugi manj, kar je povsem logično. Vsekakor smo z akcijo in odzivom zelo zadovoljni, kot je tudi večina uvrščenih in predlaganih osebosti in seveda naših bralcev in poslušalcev radia Univox. Izjeme pa bodo med nami tudi v letu 2000, malo zaradi tradicionalne nevoščljivosti, malo pa zaradi lepšega. Pa še nekaj: Da bo Silvestrovo popolno, da boste lahko najbližjim zaželeli vse najskritejše želje, imejte s sabo Rešeto in poslušajte radio Univox. Mi vam voščimo brez petard. Srečno!

REŠETO

UNIVOX d.o.o.
Rožna ulica 39, Kobeveje
Tel./fax: (061) 855-666
E-mail: univox@eiol.net

NOVOLETNI NAGRADNI KVIZ

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v lik na strani s kuponi, da boste dobili pravilno rešitev, ki se nanaša na prvo trditev.

1. V akciji Ribniški pušelje 99 je največ glasov dobila...

- D - dr. Alenka Nadler Žagar
- B - Sophia Loren
- C - gospodinja Desa

2. Edini kraj v občini Ribnica, ki se prične s črko A, je...

- P - Aleksandrija
- R - Andol
- U - Apaška dobrava

3. Petega decembra je bila v Hrovači pod okriljem Ribniškega veseliga decembra prireditev, ki nosi naslov...

- K - Vožnja z zapravlživčkom
- S - Luciferjev ples
- A - Miklavževanje

4. Jazz večer z Alenko Godec in triom Gajo, ki je bil 3. decembra v gostilni Mihelič, je organiziral...

- C - Saksofon klub Jurjevica
- L - Lions klub Ribnica
- F - Klub Klavirjeva tipka

5. Predsednik nogometnega kluba Ribnica, ki igra v 2. SLMN, je...

- H - Srečko Katanec
- E - Tone Prus
- G - Uroš Bregar

6. Dvanajstega novembra se je Ribniški študentski klub preselil v nove prostore, ki so na...

- N - Knafljevem trgu
- T - Vodnikovem bregu
- Z - Prešernovi terasi

7. Z županom Jožetom Tankom je na fotografiji minister Janko Razgoršek, ki vodi ministrstvo za...

- U - moško modo
- K - za malo gospodarstvo in turizem
- V - za usnjeno galanterijo

8. Trgovine brez reklamnih tabel, kot je predlog za novo podobo ribniškega trga, so kot...

- N - skrite ruske trgovine z vodko
- Ž - mandarine brez lupine
- O - manekenke brez ličila

9. OOO Ribnica praznuje letos...

- K - 10 let vrtnarjenja
- G - 20 let delovanja
- S - 30 let dejavnosti v čistilnih akcijah

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 10. januarja 2000.

1	2	3	4	5	6	7
3	6	3	1	4	5	2
8	3	9	3	2	REŠETO	

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 lepih nagrad.

Pravilna rešitev kviza iz 10. številke Rešeta je:

NOVO TISOČLETJE - LETO 2000

Med pravilnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrade:

1. nagrado, radijsko čestitko, ki jo poklanja radio UNIVOX, prejme: TOMAŽ JALOVEC, Prijatelj trg 4, 1310 Ribnica.

2. nagrado, žepni kalkulator znamke SHARP, ki ga poklanja TEHNOUNION trgovina, Marija Markelj, s.p. Ribnica, prejme: KLAVDIJA HENIGMAN, Grčarice 25, 1331 Dolenja vas.

3. nagrado, 3 vstopnice za katerokoli rokometno tekmo, ki jo igra INLES RIKO v mesecu januarju v dvorani ŠC Ribnica, poklanja jih Rokometni klub INLES RIKO, prejme: SANDRA PUCELJ, Goriča vas 18, 1310 Ribnica.

4. nagrado, 2 color filma, ki ju poklanja FOTO TONI, Ribnica, prejme: NATALIJA KLASNIČ, Otavice 39, 1310 Ribnica.

5. nagrado, 2 vstopnici za kino, ki ju poklanja KINO RIBNICA, prejme: DUŠAN ČIHAL, Knafljev trg 10, 1310 Ribnica.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo! Kupone za prevzem nagrad boste prejeli po pošti.

MALI OGLASI

Prodaj enojno bag stopalko za bobne, znamke TAMA. GSM: (041) 878 - 099.

Prodaj hribovsko seno. Cena po dogovoru. Tel.: (061) 860 - 157.

VSAKOMUR IZMED VAS ŽELIM, DA BI TUDI V NOVO TISOČLETJE PONESLI TISTE DOBRE LASTNOSTI, KI SO NAS DO SEDAJ ŠE POSEBEJ ODLIKOVALE. ŽIVLJENJE BO TAKO PRAV GOTOVO LEPŠE, DUHOVNO BOGATEJŠE, USPEŠNEJŠE IN PREDVSEM BOLJ PRIJETNO.

Župan Jože Tanko

Slovenska ljudska stranka
Podružnica Ribnica

Vsem občankam in občanom voščimo mirne in blagoslovljene božične praznike. V letu 2000 pa vam želimo mnogo osebnih in poslovnih uspehov ter veliko zdravja in zadovoljstva.

Slovenski krščanski demokrati
Občinski odbor Ribnica

Vsem občankam in občanom želimo veselo in blagoslovljeno družinsko praznovanje božiča in prijetno pričakovanje novega leta 2000 v krogu najbližjih in prijateljev.

Naj vam v tretjem tisočletju pomagajo dosedanje življenjske izkušnje, predvsem pa naj vam lepi trenutki in spomini vlijejo trdno upanje, vero in ljubezen. Uspešno delo, zdravje in vse dobro vsakomur posebej in sožitje vseh, želi

za OO SKD
Benjamin Henigman

SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI
OBMOČNA IZPOSTAVA RIBNICA

Prihajajoči prazniki naj vam prinesejo obilo veselja, notranje sreče in zadovoljstva - medsebojna dobrota in nesebična ljubezen človeka osrečuje; tako bomo šli skupaj z radostjo in upanjem novemu letu in tisočletju naproti. To vam v prazničnih dneh iz vsega srca želim.

Jože Lampe
vodja Območne izpostave SLKD Ribnica

JAVNI RAZPIS ZBIRANJA PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA V OBČINI RIBNICA ZA LETO 2000

1. Na javni razpis se lahko prijavijo naslednji izvajalci športnih programov:

- športna društva in klubi
- zveza športnih društev, ustanovljena za območje občine Ribnica
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirani za opravljanje športnih dejavnosti
- zavodi s področja vzgoje in izobraževanja
- ustanove, ki so ustanovljene za opravljanje dejavnosti v športu in so splošno koristne in neprofitne

Izvajalci morajo izpolnjevati naslednje pogoje :

- da imajo sedež in delujejo na območju občine Ribnica,
- da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničitev načrtovanih športnih aktivnosti,
- da so registrirani za izvajanje športne dejavnosti in jo izvajajo najmanj 30 tednov v letu.

Zasebniki in druge profitne organizacije, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, imajo pravico do sofinanciranja športnih programov, če si poprej pridobijo soglasje občinskega upravnega organa k cenam svojih storitev.

2. Iz proračunskih sredstev se bodo sofinancirali naslednji programi :

- interesna športna dejavnost predšolskih in šolskih otrok (sofinancirali bomo programe, ki imajo značaj redne vadbe, Zlati sonček, tečaje plavanja in smučanja, organizacijo šolskih športnih tekmovanj),
- športnorekreativna dejavnost odraslih in invalidov,
- programi športa nadarjenih otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport (sofinancirali bomo programe v individualnih in kolektivnih športnih panogah, ki imajo značaj rednega športnega treniranja),
- izobraževanje strokovnih kadrov,
- promocijska dejavnost,
- priznanja v športu,
- športne prireditve,
- drugi za šport pomembni programi v občini.

3. Predlagatelji morajo posredovati **natančen opis programov** s predvidenim številom udeležencev, krajem izvajanja programov, urnikom vadbe in podatke o strokovnem kadru.

4. Programi morajo biti finančno ovrednoteni.

5. Predlagatelji lahko dvignejo razpisno dokumentacijo na Občini Ribnica, Gorenjska cesta 3, v Oddelku za družbene dejavnosti ali na Športni zvezi Ribnica, Kolodvorska 17.

6. Športna društva in klubi - člani Športne zveze Ribnica lahko pooblastijo Športno zvezo, da kandidira v njihovem imenu.

7. Rok za prijavo na razpis je do 31. 1. 2000.

8. V roku prispelih prijave bodo ovrednotene na podlagi določil in meril veljavnega pravilnika o vrednotenju športnih programov v občini Ribnica. Prednost pri izboru bodo imeli izvajalci neprofitnih organizacij in zavodov.

9. Merila in normativi so sestavni del razpisne dokumentacije.

10. Izbrani izvajalci bodo po sprejetju proračuna občine Ribnica za leto 2000 pismeno obveščeni o višini odobrenih sredstev in povabljeni k podpisu pogodbe.

11. Prijave je potrebno poslati v zaprti kuverti na naslov: **Športna zveza Ribnica, Kolodvorska 17, 1310 Ribnica**, s pripisom "Javni razpis za šport 2000".

12. Podrobnejše informacije dobite na Športni zvezi Ribnica, tel.061/861-126, kontaktna oseba Marjan Hojč ali na Občini Ribnica, Oddelku za družbene dejavnosti, tel.061/861-090, kontaktna oseba Metka Tramte.

Občina Ribnica

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE
KE RIBNICA
1310 RIBNICA,
Šeškova ulica 14

GOSPODARJENJE Z RIBNIŠKIMI GOZDOVI V ZADNJEM LETU TISOČLETJA

Euforija ob koncu tisočletja je tu – vsaj za nas ljudi. Nekoliko večja na razvitem, bogatem severu in skromnejša na revnejšem jugu našega planeta. Gozd seveda živi svoje življenje, ne oziraje se na vso človeško nečimrnost, ki je vezana na prihod novega tisočletja. V njegovem življenju je vseeno, ali prihaja leto 1900 ali 2000. Brez štetja časa je preživel milijone let, vendar še nikoli v preteklosti ni bil toliko odvisen od pameti ali nespameti človeštva, kot je dandanes.

Kako smo pa mi gospodarili z gozdom Velike, Male gore in Ortneka v odhajajočem letu? Na splošno bi za gozdne posestnike veljalo - brez pretiranih sečenj, s premalo opravljenimi gojitvenimi deli v mladem gozdu in le za nekatere - nekoliko neskrben odnos do gozdnih cest. Kot da ne bi vsi plačevali iz svojega žepa 6,9% od katastrskega dohodka za vzdrževanje gozdnih cest.

In gozdarska služba? Poleg označevanja drevja za posek ter vsakoletnega dela z varstvom gozdov smo na Krajevni enoti Ribnica vsem gozdnim posestnikom, ki so opravili gojitvena in biomeliorativna dela obračunali ca 1,6 milijona SIT subvencij, ki jih je oz. jih še bo izplačalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Takih lastnikov je bilo kar 174 in revirni gozdarji so morali pregledati 250 različnih objektov, na katerih so bila omenjena dela opravljena. Kljub temu ves denar, ki je bil namenjen subvencijam, ni porabljen, in to zaradi najrazličnejših razlogov (o katerih nekoliko več drugič). Porabljen je bil ves denar, ki je bil namenjen vzdrževanju gozdnih cest na našem območju, in to nekaj manj kot 6 milijonov SIT. Tako smo popravili 29 km gozdnih cest in udor na cesti Ortnek-Žrnovec, ki je bil posledica močnega deževja konec preteklega leta. No, to so le okvirne številke, saj bodo, tako kot ponavadi, natančnejše analize narejene šele v prvih mesecih naslednjega leta.

Da bi lastniki delo v svojem gozdu dobro

Kmetijski zavod Ljubljana
Kmetijska svetovalna služba, enota Ribnica
Škrabčev trg 19, 1310 Ribnica, tel.: 861 927

TEMELJNI NAPOTKI PRI IZBIRI VINA K JEDI

V naših krajih nimamo primernih vinogradniških leg, ki so potrebne za predelavo grozdja v kakovostno vino, smo pa potrošniki vina. Vino je v zgodovini bilo in bo ostala tradicionalna pijača, ki je povezana z načinom življenja. Vendar vino ni vinu enako. Poznavalec pozna kakovostne razlike. Za nepoznavalca in le pivca pa je pomembna samo cena. Oglejmo si osnovna pravila pri izbiri vin.

Glede na sorto grozdja, iz katerega so vina pridelana, jih delimo na rdeča in bela. Glede na vsebnost sladkorja delimo vina na suha, polsuha, polsladka in sladka. Bela suha ali polsuha vina strežemo pri jedeh iz belega mesa, mladi divjačini, ribah in ocvrtem siru. Le-ta oplemenitijo kakovost jedi, jo poudarijo in je ne prekrijejo ali prevladajo. Sladek okus naj ne pride do izraza, glede vonja in okusa naj

in varno opravili, smo organizirali tudi dva tečaja. Na prvem smo predstavili delo v mladem gozdu, na drugem varno delo z motorno žago. Zanimanje zanju in udeležba lastnikov gozdov je bila nad pričakovanji.

Vse, ki večkrat po markirani peš poti obiščejo Sv. Ano, moramo obvestiti, da smo končno začeli z obnovo Ribniške naravoslovne poti. Nesrečne, na vse strani povešene hrastove kole, na katerih so bile označene točke na peš poti, bomo spomladi zamenjali.

Kako v novo leto oz. tisočletje? Želja je seveda veliko in da se izognemo prednovoletnemu optimizmu, si moramo priznati, da se nam ponavadi izpolnijo le nekatere. Med tiste, gozdarske, kolikor toliko uresničljive, bi sodile: čim manj neskrbnega odnosa do gozda (odlaganja smeti, voženj z najrazličnejšimi motornimi vozili vseprek po gozdu...), toliko sečnje, da nam bo gozd trajno dajal vse tisto, kar od njega pričakujemo, čim več opravljenih del v mladem gozdu pa še kaj bi se našlo. Čim manj ujm in poškodovanega gozda, kar pa so že želje, ki sodijo med tiste z vprašljivo uresničitvijo. No, vendar, kot radi rečemo, če bo zdravje, bo tudi volja in lahko se naredi marsikaj. Zato vsem bralcem želimo v prihajajočem letu in novem tisočletju prav slednje ter za nameček še čim več vsega ostalega, kar si želijo.

Tatjana Dečman-Žagar

bo vino prijetno vinsko in nevtravno. Bela vina imajo več lahkih sestavin, zato naj bo njih temperatura, ko jih postrežemo, od 8 do 10 °C.

Rdeča suha ali polsuha vina ponudimo k težjim, pikantnim jedem iz svinjine, h govajemu mesu, pri jetrih in srčkih, divjem prašiču in stari divjačini. Rdeča vina imajo manj lahkih sestavin arome, zato zaživijo njihove sestavine in se predstavijo v vsej popolnosti šele pri višji sobni temperaturi, ki naj ne presega 18 °C.

Omlete, riževe in krompirjeve jedi, mesne jedi iz svinjine, teletine in ovčetine lahko zelo različno in pestro pripravimo in odvisno od značilnosti mesa izberemo tudi različno vino, da se poudari svojevrednost hrane.

Polsladka in sladka vina se ne dopolnjujejo s hrano in niso primerna za pogostitev ob kosilu ali večerji. Sladkor v vinu prehitro ustvari občutek sitosti, zato so taka vina priporočljiva k sladicam ali kot samostojno ponujeni kozarec.

Zlasti starejši ljudje so bolj občutljivi za temperaturo pijače. Prednost dajejo višji temperaturi. Zato je razumljivo, da jim bodo bolj ustrezala rdeča vina. V takem primeru je manjša napaka, če kdo pije rdeče vino k belemu mesu, h kateremu bi se bolj prileglo belo vino, kot pa, da prosi za toplo vodo ali si segreva kozarec z belim vinom v roki. Torej: kolikor ljudi, toliko različnih okusov. Neka splošno veljavna pravila je zato za vina v kombinaciji z jedjo težko postaviti. Vemo, da se vino od vina razlikuje tudi v okviru iste kategorije, se različno vkomponira v okus hrane, ki ga vsak posameznik zazna individualno. Najbolj pomembno pa je, da upoštevamo okus in želje gosta.

Če uporabimo vino tudi pri pripravi jedi za oplemenitev okusa, izberemo tako, kakršno bo pozneje tudi na mizi ob jedi. Vidimo, da so možnosti kombinacij zelo velike. Vino ima namreč svojo individualnost, na katero se različno odzivata tudi naš okus in hrana. Iz vsega povedanega bomo ostali pri trditvi, da je vino, zaužito v zmernih količinah med obrokom hrane, obvezna pijača, ki nam oplemeniti drugo hrano, daje gastronomski užitek, organizmu dovaja snovi, ki sprožijo dobro telesno in duševno počutje in umirjajo žejo.

Pripravila Irena Šilc

kozmetični studio

Nina Tanko Bojc s.p.
Hrovača 59a, 1310 Ribnica
tel.: 061/861-560

Del. čas.: pon, sre., čet. 13⁰⁰ - 20⁰⁰,
tor., pet., 8⁰⁰ - 15⁰⁰
sob. 9⁰⁰ - 12⁰⁰

PERMANENTNI MAKE UP

Omogoča nam
lepo oblikovane
obrvi, obrobljene
oči in ustnice.

Permanentni make up drži 3 do 5 let.
Z vnosom pigmenta v zgornjo plast
kože poudarimo lepoto obraza in si
olajšamo delo pri jutranjem ličenju.

NOVO

TEMPTOO

je nova metoda poslikave telesa, ki z leti
zbledi. Poslikavo lahko obnovimo ali pa
prekrijemo s pigmentom kožne barve.

**OB SOBOTAH ORGANIZIRAMO DNEVE
ODPRTIH VRAT. VABLJENI.**

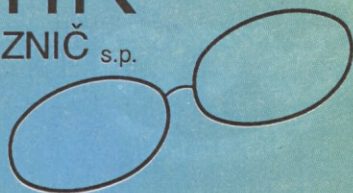
Pekarna HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 855-558

OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarska 3, 1310 Ribnica, TEL.: 061/860-367

Delovni čas: vsak dan od 9.00 do 19.00
sobota zaprto

MENJALNICA

MIKEL

Kolodvorska 9a, Ribnica
tel./fax: (061) 860-657

- \$ odkup in prodaja deviz
- \$ non - stop 800 - 1800
- \$ hitro opravljene storitve, brez vrst
- \$ ugodni tečajji

Borzno posredovanje

odkup in prodaja delnic in PID-ov
nizke provizije, hitra izplačila
svetovanje o vrednostnih papirjih

Uspešno poslovno leto 2000!

\$ DEM CHF ATS ITS

SLIKOPLESKARSTVO BERKOPEC

Antoni Berkopec, s.p.
Obrtniška 5
1331 Dolenja vas
Tel.: 061/864 018
GSM: 041 284 208

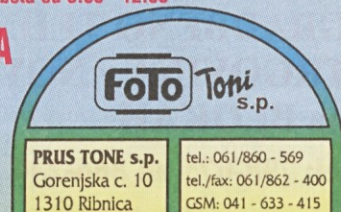

*Vsem bralcem želim vesele božične praznike
in srečno 2000!*

*Strankam se zahvaljujem za zaupanje in
upam na dobro sodelovanje tudi v prihodnje.*

Delovni čas: vsak dan od 8.00 - 19.00, sobota od 8.00 - 12.00

RAZSTAVNO - PRODAJNA GALERIJA

NUDIMO VAM:

- ⊗ izdelava fotografij v 1 uri
- ⊗ fotografije dobite v albumih
- ⊗ za dva ali več prinesenih filmov v razvijanje dobite barvni film
- ⊗ film, kupljen pri nas, vam razvijemo brezplačno
- ⊗ fotografiramo in snemamo poroke, rojstne dneve in druge svečanosti
- ⊗ velika izbira fotoaparatorov, albumov, okvirov ter drugega fotografskega materiala
- ⊗ hitro in kakovostno okvirjanje fotografij, slik, gobelinov,...
- ⊗ strokovno svetovanje pri fotografiranju in uporabi fotoaparata

OD SEDAJ VSE NA ENEM MESTU • ZA VAS IN Z VAMI FOTO TONI

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas,
tel.: 061 864 - 533
GSM: 041 712 103

MONTAŽA - ANDOLJŠEK

PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI

KNAUF
Armstrong
RIGIPS

Hrovača 6
1310 RIBNICA
Mbt.: (041) 647 226
Tel.: (061) 863 089

Sveti duh, iz lesa izrezljan golob, povezan z vrati, je nekoč naznanjal prihod v hišo.

Voščimo Vam

vesele

božične praznike

in srečno, zdravo

in poslovno uspešno

ново leto 2000.

Želimo,

da bi tudi v prihodnje

uspešno sodelovali.

DOLENJSKA
BANKA

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA v NOVI VASI na BLOKAH

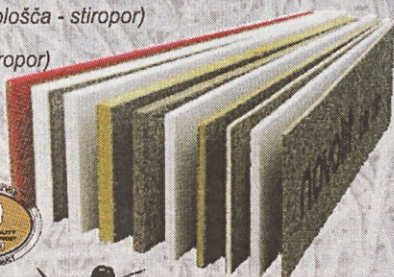
tel: 798-075 ali 866-234

**ZELO UGODNA
Ponudba!**

IZOLACIJE V GRADBENIŠTVU

- LESOCEMENTNE plošče — Novolit
— Akuterm
- KOMBI plošče — Kombipor
— Kombivol
- STIROPOR različnih gostot
- NOVOTAL (lesnocementna plošča - stiropor)
- NOVOGIPS (gips plošča - stiropor)

KONTROLA KAKOVOSTI:

Nova vas 56
1385 Nova vas na Blokah
Tel: 061/866-234; Fax: 798-011
E-mail: novolit@siol.net
Web: <http://www.novolit.si>

novolit

podjetje za proizvodnjo
izolacijskih izdelkov d.d.

KINO IDEAL

Ribnica

KINOPROGRAM ZA JANUAR 2000

SOBOTA, 8. januar ob 16. uri

ASTERIX, ameriško-francoski igrani film po risanki - uspešnica

SOBOTA, 15. januar ob 21. uri

GENERALOVA HČI, ameriški pustolovski film

SOBOTA, 22. januar ob 21. uri

GLOBOKA MODRINA, ameriški akcijsko pustolovski film - uspešnica

NEDELJA, 23. januar ob 16. uri

TARZAN, ameriška risanka po istoimenskem igranem filmu

SOBOTA, 29. januar ob 21. uri

HIŠA STRAHOV, ameriški akcijski znanstveni film, shrlijvka

Kvm

Podjetja KVM
Lepovče 42
1310 Ribnica

*Tam, kjer so otroci srečni,
kjer starši nimajo skrbi,
kjer je zdravja obilo,
tam si želimo srečati vas
v novem tisočletju.*

Piše mag. Franc BUT

Državni sekretar in namestnik vodje
ožje pogajalske skupine za pristop
RS Slovenije k Evropski uniji

SLOVENIJA OB PRELOMU TISOČLETJA

Leto, stoletje in tisočletje so se nagnili k svojemu koncu. S tem počasi odhaja v zgodovino in v spomin vse, kar smo v teh letih postorili, doživeli in preživeli, enako kot so že zdavnaj zgodovinski spomin dela, uspehi in neuspehi mnogih rodov Slovencev 20. stoletja in drugega tisočletja. Ob tej priložnosti želim tudi sam podati nekaj svojih razmišljanj.

Zgodovino pišemo ljudje, ki nam je dano, da živimo na nekem prostoru v nekem času in ki smo poklicani, da prispevamo po svojih možnostih k napredku, blaginji in razvoju. Z gotovostjo lahko zatrdim, da so se s koncem tisočletja in stoletja tudi za Slovence stopnjevali zgodovinsko pomembni dogodki. Kot smo pred stoletji postali narod, se pokristjanili in se s tem priključili zahodni civilizaciji, pred 150 leti doživeli preporod in potrditev narodovega obstoja ter jezika, tako smo v 20. stoletju doživeli to, mimo česar žal, kot kaže, ne more noben narod. 20. stoletje je bilo stoletje izjemnega razvoja, napredka znanosti, dviga omike, pa tudi stoletja največje krutosti, ko smo tudi Slovenci prevečkrat stopali drug proti drugemu, ubijali drug drugega in morda prepozno ugotovili, da vse to početje nima smisla in vodi v narodov propad. Vendarle smo v zadnjem desetletju zmogli složnost kot morda nikoli doslej, doživeli osamosvojitve in s tem najpomembnejši dogodek v zgodovini obstoja slovenskega naroda. "Osamosvojitve je imela svojo ceno," bodo porekli mnogi, "izgubili smo trge, mnogi svojo zaposlitev, stopili smo v neznano." Ampak zgodovina bo kljub vsemu to dejanje označila kot tisto, ki je neprecenljivega pomena, ki pomeni ureničitev želja generacij in za katero,

zgodovinsko gledano, nobena cena ni previsoka. Z osamosvojitvijo smo doživeli tudi spremembo družbeno političnega sistema in težave, v katerih se je znašla ekonomija, nikakor niso posledica pridobitve samostojne države, pač pa prvenstveno nujni rezultat prehoda od ekonomije, ki ni temeljila na realnostih trga, pač pa na

predpostavki, da vsak ustvarja in troši po svojih potrebah, kar pa nima z realnostjo svetovnih trgov in s človeško naravo ničesar skupnega. Šok ob spremembi sistema je bil tako neizogiben in v Sloveniji pravzaprav bistveno manj boleč kot v večini drugih držav, ki so prehodile enako pot.

Slovenija je v pomembnem delu že prebrodila najhujše težave. V nekaj letih bo postala članica Evropske unije in s tem dokončno potrdila svojo gospodarsko, ekonomsko in politično prihodnost kot suverena in samostojna članica sorodno mislečih in v prihodnost zazrtih držav.

RIBNICA OB PRELOMU TISOČLETJA

Večino navedenega velja tudi za našo občino Ribnica in za njene prebivalce. Tudi Ribnica je v tem tisočletju doživela svoje rojstvo, prepoznavnost, gospodarski dvig, razpad gospodarstva in ponovno prebujanje gospodarskih iniciativ. Stoletja so že minila, odkar so si Ribničani pridobili možnost trgovanja s svojimi suhorobarskimi izdelki brez plačila davkov v takratni državi. In ta zgodovinski dogodek je še danes osnova za prepoznavnost, preživetje in trdoživost njenih prebivalcev. V tem stoletju pa je Ribnica, morda bolj kot marsikateri drug slovenski kraj, preživela tudi svojo temno zgodovino. Težko je najti družino, ki je tako ali drugače nista zaznamovala druga svetovna vojna in obdobje po njej. Tudi za Ribnico velja svetopisemski izrek, da je brat dvignil roko zoper brata, sosed zoper sosedu, vaščan zoper vaščana. Mnogi pobiti med vojno na obeh straneh in posebej po vojni, kot posledica uničevanja potencialnih nasprotnikov, so nima priča tega zgodovinskega obdobja. Zdaj je čas, da ob prelomu tisočletja potrdimo tisto, kar so ljudje v vsakdanjem življenju že zdavnaj sprejeli kot dejstvo: da preprosto ljudje živimo in moramo živeti drug z drugim, da smo kot kristjani dolžni tudi odpustiti in ustvarjati nov svet. Torej ne pozabiti, ne se bati odkrite besede, pa ven-

darle - le tega ne - ustvarjati nove delitve. To bi bila nova zgodovinska napaka in zmeta.

...o gospodarstvu

Ribnica je ob nespornem gospodarskem razvoju v povojnih letih doživela po prehodu v novo državo Republiko Slovenijo in ob spremembi družbenega sistema eno največjih gospodarskih kriz v Sloveniji. Močna in pomembna industrija, tudi v slovenskem prostoru, se je v določenem delu praktično sesula, posledica česar je bila skoraj 1/4 nezaposlenih. Orientacija gospodarstva na trge, ki danes nimajo kupne moči in ne na zahtevne trge v Zahodne Evrope, je bila pri tem odločilna. Pa tudi tukaj Ribnica počasi spreminja svojo podobo, ustvarja novo gospodarstvo, številna mala in uspešna podjetja ter ponovni vzpon ter razcvet obrti in podjetništva. Žal je z večjo nezaposlenostjo, ki se počasi zmanjšuje, Ribnica doživela večji odliv intelektualcev in tistih, ki naj bi bili gonilo razvoja, v Ljubljano kot mesto, kjer predvsem mladi strokovnjaki vidijo večjo gotovost in svojo prihodnost. To ni dober znak.

...o kmetijstvu

Ribniško kmetijstvo, nekaj tako cvetoče, se je soočilo s tistim, s čimer so se soočile nekatere slovenske pokrajine in predvsem Zahodna Evropa že pred 20 in 30 leti. Kmetijstvo ni več predvsem način življenja, temveč je vedno bolj gospodarska panoga, podvržena kruti realnosti trgov, in Ribnica, s svojo izjemno razdrobljenostjo posestne strukture, takšna kot je, s svojim kmetijstvom ne bo mogla najti mesta v prihodnosti. Spremembe so tako nujne, smiselne in edine, ki lahko zaustavijo voz, drveč navzdol. Zaokrožitev posesti, spodbuditev vsaj nekaterih mladih v ribniških vaseh, lastna iniciativnost, podjetniško razmišljanje ter interes občine in države bodo morda stvari spremenile na bolje. Preprosto si ne smemo dopustiti, da bi Ribnica zgubila svojo pokrajino, zemljišča, ki so jih predniki stoletja pridobivali in z izkrčitvijo iztrgali gozdu, pa postala tisto, kar so nekoč bila: grmovje, gozd in dom za divjad. To bi bila za Ribnico zgodovinsko ena največjih tragedij.

Prelom tisočletja je tudi prilika, da vam vsem in sebi zaželim v prihodnjem tisočletju predvsem človeka vredno življenje, vedrine, optimizma in ponosa, da lahko živimo v tistem obdobju, ki bo v zgodovini zapisano kot prelomno. Želim vam zdravja in prenašanja ter sprejemanja drug drugega v vseh dimenzijah človeške različnosti. Ob božiču, ki pomeni potrditev smisla človekovega obstoja in bivanja, pa najdimo samega sebe, svoje bližnje in svoj izgubljeni idealizem.

Kritični občani so "invalidni in nevarni"

V zadnjem REŠETU sta g. mag. Brane Kozina in g. Miha Klun podala svoja odmeva na kritična razmišljanja občanov na temo praznovanja ribniškega kulturnega leta - "Mikuževega leta". Avtor "kritičnega razmišljanja" sem tudi podpisani. Lepo je, da sta napisala odmeve na kritične prispevke občanov, saj je mag. Kozina zgodovinar in član "odbora" (?), Miha Klun pa pravnik in občinski svetnik iz vrst socialdemokratske stranke, ki jo vodi župan. Iz navedb v Rešetu je razvidno, da so županov predlog o praznovanju Mikuževega leta in njegovo proračunsko financiranje podprli vsi svetniki SDS, razen enega. Občinski svet je odločil v imenu in na račun volivcev, kar je pravilno. **V demokraciji pa ima javnost pravico, da presoja odločitve oblasti**, pozitivno ali negativno, oz. to store volivci na volitvah in nikakor ne obratno. Dolžnost oblasti je, da pomembne javne odločitve tudi javno utemelji, zlasti če to zahteva kritična javnost. S tem poslanci - svetniki izvršujejo svojo javno odgovornost za sprejete odločitve v mandatnem obdobju. Na volitvah in referendumu pa za rezultate - odločitve prevzamejo odgovornost volivci.

V diktaturi je kultura odgovornosti oblasti in volivcev ravno nasprotna. Diktatura praviloma "legalno - skladno s svojimi pravnimi normami" fizično ali kako drugače izloči del drugače mislečih državljanov oziroma jim dopušča, da kot drugorazredni delajo za njene potrebe po načelu: "Bodi tiho in delaj!"

Nedavno se je predsednik državnega zbora dr. J. Podobnik v imenu države opravičil za enega izmed takšnih primerov. Olimpionik Leon Štukelj je bil eden tistih, ki je doslej najbolje promoviral Slovenijo in dvigoval njen ugled po celem svetu. Pretekli "režim" pa ga je izobčil za skoraj 50 let. **17. novembra je njegov zet, dr. F. Pauko, javno sporočil politično oporoko rodoljuba Leona Štuklja, ki se glasi: "V Sloveniji je potrebno definitivno končati z neokomunizmom..."** (Demokracija, 2. 12. 1999, str. 3).

V svojem prispevku sem izrazil in utemeljil mnenje, da je praznovanje Mikuževega leta v Ribnici politično in etično vprašljiva odločitev, saj simbolično daje priznanje totalitarizmu in načelom: "Oblast ima vedno prav in je nezamenljiva" ali "Močnejši - nasilnejši ima vedno prav." S takšnimi priznanji takšna načela moralno opravičimo, in soglašamo s kršenjem človekovih pravic.

Opozoril sem, da nas demokratični svet še vedno prepoznava tudi po našem avtonomem stalinizmu, ter izrazil mnenje, da je to za ugled in razvoj slovenske države slabo. Svoje mnenje sem sam oblikoval s prebiranjem časnikov in knjig, tudi knjig dr. M. Mikuža in to podkrepil s citati.

Pričakoval bi, da bosta avtorja odgovorila na kritičen prispevek tako, da pojasnita, kdaj, čemu in zakaj je ribniški občinski svet razglasil kot kulturno leto - Mikužovo leto. G. Kozina in g. Klun pa sta v svojih odmevih ubrala drugo pot. **To je pot moči, diskreditacije in zastraševanja, kar pomeni poskus izločitve kritične javnosti s proglasitvijo kritikov za nevedne, invalidne in nevarne.** Vse v

stilu: "Demokracija gor ali dol, nikomur nismo dolžni pojasnjevati!?" G. Kozina najprej ugotovi, da je predloge oblikoval "odbor". Kateri odbor, v čigavem imenu, kdo so člani, kateri so kriteriji za "kulturno leto"? Dalje trdi: "Nikoli se ni ukvarjal s politiko." Prof. Debeljak pa nas bralce redno seznanja: "...bil je član plenuma OF in predsedstva AVNOJ." Seveda to ni politika, če "mi" oz. "jaz" tako rečem?! V nadaljevanju sicer g. Kozina dopušča in priporoča, da si kritiki preberemo katero Mikuževih knjig. Pri tem dodaja opozorilo, "veljala bo le naša, saj niste sposobni razumeti." Takšna je visoka akademska razlaga in utemeljitev predloga in akademsko strpno iskanje / utemeljevanje resnice. G. Miha Klun v svojem odmevu uvodoma pojasni, da je egocentričen tista osebnostna vrлина, ki odlikuje človeka. To naj bi očitno veljalo tudi za pravnika in politika, ki skrbi za skupni interes s socialdemokratskim poudarkom!?

V nadaljevanju pa se g. Klun posveti delitvi splošnih moralnih nauk kritikom, podaja vrednostne sodbe o kritikih, brez kakršnekoli utemeljitve. Tako kritikom pripiše in problematizira sposobnost in pristojnost presoje, preračunljivost, neiskrenost, dvoličnost, nejasen pogled, neodločnost, strahopetnost, nesamokritičnost in nagnjenost k absolutizmu, ščuvanje publikuma, površnost, kljubovanje celemu svetu. Dalje kritiki po njegovem nimamo lastnega mnenja in naj bomo tihi! V vmesnem zaključku razmišljanja v zanosu ironije okliče nas kritike za invalidne osebnosti. Vešč ironije nadaljuje z oceno kritikov, kot so: sumničavost, napadalnost, dekonstruktivnost, nagnjenost k rušenju vsega. Tudi g. Klun dopušča možnost, da si preberemo zgodovinske knjige, vendar opozarja, da se bomo verjetno poneumili in potem sežigali knjige in pričeli revolucijo, ker je to pač običajni začetek revolucije. Kritike obtožijo sovraštva in nezaupanja, ker smo javno

povedali svojo kritiko. Poziva k spravi, a hkrati ponovno pripisuje naklepe vsesplošnega rušenja, revansizma in diktature, češ da izkrivljamo dejstva, a ne navede nobenega. Preteklemu 50 - letnemu "obdobju" pripiše veliko hudega pa tudi dobrega, vendar se hudo ne sme popravljati s krivicami. Kakšne krivice, komu so bile storjene krivice? Da bi se izognil svojemu mnenju o totalitarnem režimu, ga opraviči z nečednostmi protireformacije in poudari, da tega obdobja iz 16. stoletja ne smemo pozabiti. Pošteno pa je čimprej pozabiti 50-letno legalno diktaturo!? Apelira, da sodimo človeka le po njegovih dejanjih, a v celem razmišljanju ne navede niti enega svojega argumenta, zakaj zagovarja "Mikužovo leto". V isti sapi se zavzema za pravično sodbo, ki pa je z oklicem "Mikuževega leta" že opravljena in jasna: "Mikuž je velikan duha," kar mu je tudi že on prisodil, ne da bi povedal utemeljitev svoje sodbe. Med vrsticami priznava medvojno državljansko vojno, to je revolucijo. Priznava žrtve lažne propagande, a ne pove, katere propagande. Svoje razmišljanje pa zopet v stilu mojstra ironije zaključuje, da so se samo tisti med vojno, ki so razmišljali s svojo glavo, odločili prav, drugi nesposobni razmišljanja, pa narobe? Da bo občanom slika osebnosti nas kritikov jasna, pa nam pripiše še častihlepno. Kakšen pristop mladega politika in pravnika do kritičnih volivcev? **Vse v stilu neokomunizma: "Da bodo vedeli za drugič, sicer pa so očitno invalidne in nevarne osebnosti?!"**

Razloge, zakaj v Ribnici praznujemo "Mikužovo leto", najbolj ponazori izjava župana g. Jožeta Tanka, ki je v svojem govoru ob odkritju spomenika tako osvetlil veliki lik in duha dr. M. Mikuža: "Marsikatera njegova izjava v javnem, pa tudi zasebnem življenju kaže na dovolj razgledanega, predvsem pa kritičnega človeka, **KI BI LAHKO IN TUDI MORAL VPLIVATI** na sodobno slovensko politiko..." (Rešeto -10 -99)

Iz tega lahko sklepamo, da predlagatelji in zagovorniki torej menijo, da **čast poimenovanja kulturnega leta najbolj zasluži tisti človek, ki bi lahko in tudi moral vplivati..., Vendar tega ni storil.**

ALI NI TO IRONIČNO RAZVREDNOTENJE KULTURE!?

Franc Mihič, Ribnica

Prikupne postajališčne hišice naj postanejo prijetna dobrodošlica kraja!

Prvi stik s krajem, turistično postojanko, so izletnikom, ki so vezani na vožnjo z avtobusom, hišice, ki prišlecem nudijo zavetje pred soncem, vetrom, dežjem, snegom. Podjetje Riko je v ribniški občini ob »zeleni magistralki« postavilo prijetna zavetišča – postajališča. Lepo se lesene hišice vključujejo v naravno okolje. Ko potujem po naši domovini, se vedno ozrem po teh uticah in skušam ugotoviti odnos krajanov do svojih gostov. Ponekod so zelo lične, vse v steklu. Tedaj se spomnim na naše v Ortneku. Nekaterim neukim vandalom so prav okna – steklo najbolj v napoto. Sledijo letvice. Ko ena manjka, je videti, da jih kar zarsbijo prsti, da se lotijo še drugih, pa celo desk. Če bo šlo tako naprej, bo od prikupne hišice ostalo le okostje. Marsikje, celo v Ljubljani, bi potniki bili zelo veseli, če bi imeli postajališča, kot je bilo nekoč v Ortneku. Tukaj pa je notranost onesnažena. Na klop, na kateri naj bi se popotnik odpočil ali vsaj odložil nahrbtnik, je nekdo celo opravil veliko potrebo. Hudobija brez primere!! Radio je poročal, da so za postajališča odgovorne KS, avtobusno podjetje pa za vozni red, ki naj bi bil izobešen na vidnem mestu. Le koliko časa bi vzdržal, ko so mnogim v napoto že plakati, ki jih lepijo po okolici.

Zaradi načrtnega popravila postajališčnih hišic, ki ga je novembra in decembra izvajala Komunala, smo ravno še uspeli fotografirati tisto, o čemer piše gospa Sonja. A glede na dosedanje izkušnje z našimi malopridneži, je morda le vprašanje časa, kdaj se bo ponudil podoben pogled, kot se nam je na Griču, še poprej pa v Ortneku ...

Foto AP

Ob novem letu – novem tisočletju iskreno želim, da bi avtobusna postajališča postala v čast našim lepim krajem. Lepo, neokrnjeno naravno okolje bo prineslo srečo, zdravje, zadovoljstvo!

To želim vsem v letu 2000.

Sonja s Poljan

Po dobri polharski beri še polharski večer

Polharji, ki smo lovili polhe v bližnji in daljni okolici Grčaric, smo se 28. novembra zbrali v gostilni Černe. Srečanje je organiziral Danilo Rus, ki je vsakemu udeležencu namenil tolstega pečenega polha. Za prijeten večer so poskrbeli kar trije harmonikaši, ki so z živahnimi vižami in izbranim petjem razveseljevali zbrano družbo pozno v noč. Na mizi se je kmalu znašel velik pladenj z dobro pečenim odojkom. Vsak si je vzel od odojka, kolikor je hotel, in še ostalo ga je nekaj. Po tem pa je najstarejši polhar Alojz Košmrj izročil nagrade tistim, ki so ujeli najtežje polhe.

Prvo nagrado za 32 dag težkega polha je dobil **Dušan Okoren**. Drugo nagrado je dobil najmlajši polhar, **Miha Poje**, za 31 dag težkega polha. In tretjo nagrado je dobil **Alojz Rus** iz Dolenje vasi za 30 dag težkega polha. Za najmanjšega – najlažjega ujetega polha, 5 dag, pa je dobil nagrado **Slavko Henigman**. Priznanje je dobil tudi **Ivan Pugej** z Dolenjske za udeležbo na poljših lovih.

Foto Stane Lavrič

Po vsem tem je Alojz Košmrj čestital nagrajencem. Ni pa pozabil izreči ostre graje tistim, ki so polhe lovili pred zakonskim rokom, 25. septembrom. Takih ni bilo malo. Že mesec dni prej, pa tudi več, so lovili. Nič niso pomislili, koliko so polovili brejih samic in tistih, ki so že dojile. Koliko mladih polhov je zato poginilo v gnezdih. Da ne govorimo o mladičkih s petimi dekagrami teže, ki so bili ujeti pred zakonskim rokom. Graja je veljala tudi tistemu, ki je kradel nastavljen past za polhe. Pa naj mu bo odpuščeno, če jih je kradel tistim, ki so lovili polhe pred zakonitim rokom. Polharji bi se morali sami dogovoriti, kako bomo preprečevali nepravilnosti. Mogoče bi bilo dobro razmisliti o ustanovitvi polharskega društva.

Za popestritev večera sem poskrbel še sam, s stotimi barvnimi diapozitivi divjih živali, ki živijo pri nas. Pa tudi druge posnetke iz naše kraje sem prikazal. Največ pozornosti so vzbudili posnetki volkov, medvedov, risa, vidre. Pa tudi drugi posnetki živali, kot so polhi, metulji, kače, škorpjoni in drugi, niso manjkali. Prikaz živalskega sveta pomeni videti posebnosti in zanimivosti, ki so velikokrat prikrite človeškim očem. So trenutne in minljive in so sestavni del našega življenja.

Prijetnost večera s petjem in plesom se je še stopnjevala, ko je gostilničarka Ančka prinesla na mize vsakemu gostu še enega okusnega polha. Kar obližnili smo se in nazdravili dobremu letošnjemu poljšemu ulovu (nekateri so jih ujeli tudi tisoč in več) pa tudi poljši tradiciji, ki je v Ribniški dolini stara že več stoletij.

Stane Lavrič

S KRISTUSOM V TRETJE TISOČLETJE

Gotovo ste že večkrat slišali trditve: 2000 LET SE NE BO PISALO - POTEM PA ŠE IN ŠE!". Kristjani ne moremo sprejeti te trditve, ker časovnega obdobja in sploh časa ne razlagamo magično. Ker smo ljudje bitja v telesu, torej močno omejeni, nas omejuje tudi dimenzija časa. Ko so že Jezusa spraševali učenci, kdaj bo konec sveta, jim je jasno odgovoril, da za trenutek konca sveta ve samo Bog Oče. Jezus nam v evangelijski daje samo navodilo, naj bomo vedno pripravljene, ker ne vemo ne dneva ne ure.

Eden največjih pisateljev v človeški zgodovini - Dostojevski - je v svojih velikih romanih (Bratje Karamazovi, Zločin in kazen, Idiot, Besi itd.) razodel človeštvu, da je edino Jezus tisti Odrešenik, ki nas rešuje iz teme greha in nas vodi v svetlobo velikonočnega jutra. Dostojevski je prepričan, da ima samo Jezus iz Nazareta besede večnega življenja, ki nas resnično odžejajo in osrečijo.

Naj nam ob prehodu iz 20. v 21. stoletje spregovori Dostojevski z nesmrtno besedo in modrostjo: "Videl in doživel sem toliko muk, bolečin, stisk, samomorilce iz hladnega somraka in dolgega, življenjske naveličanosti in smrtne utrujenosti. Boleče, tragično, usodno je to življenje. Živim v ozkih mejah svojega telesa in časa, nenehno zagnan v cilj, neugnano brskam po svoji notranjosti. Nemiren sem, votel in ranjen. Strasti so moje vice. Pregrehe moj pekel. Ali je opravičilo za človeško trpljenje? Za kakšno ceno je mogoče odkupiti eno samo kapljico krvi, prelite po krivici? Vkljenjen v verige, nedolžen, sem na vso moč vpil: "Vse trpljenje bom premagal, samo da bom lahko rekel: SEM! Poljubljal sem v ječi sotrpine. Blagroval sem stisko, samoto, muke, saj bi se brez njih ne mogel prikopati ne do sodbe nad seboj, ne do ostrega pretresa prejšnjega življenja. Tudi sovražnike je treba ljubiti. V Sibiriji sem pisal carju himno, ker me je nedolžnega obsodil na smrt. Strt ob vsakodnevem umiranju sem hvalil Boga. Vse, kar me je otelo upepeliti, sem spremenil v duševni ogenj in ustvarjalno delo. Trpljenje - to je naša sreča! VSAKO PONIZANJE PORAJA POVELIČANJE. Življenje je lepota. V trpljenju sem s svojimi sotrpini hvalil Boga. O, kako sem segal po Bogu! Vedel sem, da ga ne morem preklinjati, samega sebe bi preklinjal, saj je On počelo vsega življenja. Ljubim te, o Bog, kajti veliko je življenje..."

Ljubezen do človeštva me je nagnila, da sem zavrgel ateizem - brezboštvo kot nekaj nesprejemljivega za pametnega človeka. In postal sem velik pridigar vere Vate. Čutil sem, kako strašansko mi je Bog potreben, ker je edino bitje, ki ga lahko vedno ljubiš. Spoznal sem, da ni človeškega dostojanstva brez vere v Tvojo navzočnost, ne resničnega življenja brez ljubezni. Le Kristus, njegov Duh, ki je duh ljubezni in usmiljenja, more preobraziti človeka, družbo in vsako družino. Le Jezus more biti živa osnova in vogelni kamen vsečloveške Cerkve. Po načelih Kristusovega evangelija je mogoče razrešiti evropska nasprotja, le z bratsko ljubeznijo je mogoče kdaj doseči bratsko sožitje vseh narodov.

Bog, ljubezen sama, vsi smo tvoj rod, v slehernem je tvoja brezkončna sila, zmagovalna nad vsakim zunanjim nasiljem, nad vsakim notranjim padcem. Moja veroizpoved je preprosta:

***
**
**
**

IZSELJENCI IZ

Velika večina arhivskega gradiva, ki bi nam pokazalo, kdo je kam potoval in kdaj, je na žalost izgubljenega. Najstarejši podatek, ki dokazuje, da so se prebivalci Ribniške doline selili, izseljevali ali vsaj potovali, in je iz domačih arhivov, je prošnja nekega Pogorelca z dne 29. januarja 1859. Pogorelec je bil rojen leta 1813, njegov poklic nam ni znan, kam je potoval pa ni zapisano. Za leto 1859 sta ohranjeni še dve takšni prošnji - Johan Tanko iz Ribnice št. 36 je zaprosil za potno dovoljenje za Piemont, Lombardijo, Srbijo ter Ogrsko, 19. septembra pa je za potovanje v Srbijo zaprosil Franz Peteln iz Ribnice št. 130. Iz teh listin ni moč razbrati, ali gre za dejansko izseljevanje ali samo za potovanje oz. krošnjarenje.

Na slovenskem prostoru so morala okrajna glavarstva od leta 1892 dalje ugotavljati vzroke in obseg izseljevanja. Nalogo zbiranja konkretnih podatkov pa so prepustila posameznim občinam, deželno predsedstvo pa je nato dvakrat letno obvestilo notranje ministrstvo na Dunaju, koliko Kranjcev je odšlo. Iz poročil lahko ugotovimo, da se je izselil skoraj vsak četrti Slovenec, kar polovica izseljencev pa je bila z Dolenjske. Najvišji odstotek izseljenih beleži ravno Okrajno glavarstvo Kočevje (OGK), kamor je spadalo tudi županstvo Ribnica, saj je OGK predstavljalo kar 23% vseh odseljenih s Kranjske.

V obdobju med 1892 - 1931 se je iz OGK izselilo 76.195 ljudi. Koliko jih je šlo v posameznih letih, pa nam govori spodnja razpredelnica:

1892 - 604	1903 - 1132
1893 - 766	1904 - 703
1894 - ni podatkov	1905 - 1326
1895 - 75 (poročilo samo za 1.poletje)	1906 - 994
1896 - 693	1907 - 1540
1897 - 449	1908 - 384
1898 - 566	1909 - 951
1899 - 938	1910 - 1239
1900 - 617	1911 - 574
1901 - 1048	1912 - 888
1902 - 1220 (poročilo samo za 1.poletje)	1913 - 859

Kar nekaj raziskovalcev izseljencev je v svojih delih opisalo tudi ribniške izseljence. Tako je M. Klemenčič v svojem delu »Slovenes of Cleveland« zapisal, da se prebivalci Notranjske, ki v največ primerih prihajajo iz Ribnice, naseljujejo na vzhodnem delu 55. ulice in St.Clair Avenue. Tudi M. Drnovšek v knjigi »Usodna privlačnost Amerike« omenja isto naselbino in pravi, da je leta 1906 samo ob cesti St.Clair stanovalo 1082 Slovencev, ki so v večini primerov prišli iz žužemberškega in ribniškega področja; zahodni del ceste so imenovali Žužemberk, vzhodni pa Ribnica. To naselbino v svojih pismih omenja tudi Frank Česen, čigar zapuščino hrani arhiv Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU v Ljubljani. Česen piše: »Tako smo na primer v Clevelandu imeli naselbini Žužemberk in Ribnico. Ob sobotah so šli fantje po gostilnah plesat in punce plavšat, ki so jih gostilničarji dobili iz starega kraj, da so jim delale kšeft. Ko so bili že

RIBNIŠKE DOLINE (IV) ***

v rožcah, se je med Žužemberčani in Ribničani vnel prepir in pretep zaradi deklet, ki je marsikoga spravil v špehkamro. Auf biks in razgrajanje se je večkrat nadaljevalo tudi zunaj na cesti. Zato ni čudno, da so jih domačini po strani gledali.« Ribničani so si 6. februarja 1913 na St.Clairju v Clevelandu v državi Ohio ustanovili tudi društvo z imenom Ribnica.

Ob koncu prispevka bi še enkrat povabila k sodelovanju z ribniškimi Muzejem vse, ki imajo ohranjen kakršenkoli spomin na svoje prednike, prijatelje ali znance, ki so odšli v tuji svet, da nam posredujejo informacije o njih ali morda za razstavo posodijo kakšno fotografijo, pismo, kovček, oz. karkoli, povezano z izseljenci, in nam s tem pomagajo k obogatitvi razstave. Na ogled vas vabim že sedaj, odprta pa bo predvidoma v mesecu januarju.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so v letošnjem letu sodelovali z Muzejem, nam posredovali ustne informacije, kakšno stvar podarili ali prodali ter s tem obogatili našo zbirko dokumentov iz preteklosti.

Vsem bralcem Rešeta pa želim prijetne božične praznike ter sreče in uspehov polno leto 2000.

Vika Centa

Šteb. št.	Problemiško in rojstni kraj	Leto rojstva	Problemiško kraj	Problemiško kraj	Problemiško kraj
1	Lovar Lovro	1861	Briere, obč. Jugočica	12	Leadville Ameriška
2	Mihelc Janes	1861	" " "	12	Chicago Ameriška
3	Škuba Janez	1862	" " "	33	Chatham Minn. Ameriška
4	Mihelc Jozef	1862	" " "	12	East Helena Colo. Ameriška
5	Klim Janez	1873	" " "	2	Pueblo Colo. Ameriška
6	Škornič Janez	1873	Jugočica	21	Minn. Ameriška
7	Boh Indrij	1876	Briere	18	East Helena Colo. Ameriška
8	Pevka Jozip	1875	" " "	35	Chatham Minn. Ameriška
9	Rus Jozip	1875	Jugočica	13	Pueblo Colo. Ameriška
10	Lovar Janez	1874	" " "	17	Pueblo Colo. Ameriška
11	Rus Janez	1865	" " "	24	Minn. Ameriška
12	Škornič Matovž	1872	" " "	22	Minn. Ameriška
13	Fraud Janez	1870	Kol	1	Nemau Colorado
14	Škornič Fran	1869	" " "	32	Nemau Colorado
15	Škornič Janez	1878	" " "	4	Minn. Ameriška
16	Škornič Fran	1878	" " "	4	Minn. Ameriška

Občine so morale pisati tudi sezname oseb, ki so bile izbrisane iz knjige domovincev, torej so bile izbrisane iz državljanstva.

VEROVATI, DA NI NA SVETU NIČ LEPŠEGA, NIČ GLOBLJEGA, NIČ LJUBEZNIVEJŠEGA, NIČ POGUMNEJŠEGA, NIČ POPOLNEJŠEGA KOT KRISTUS.

Še več, če bi mi kdo dokazal, da je Kristus zunaj resnice in če bi bilo dejansko izpričano, da je resnica zunaj Kristusa, bi se rajši odločil za Kristusa kot za resnico!

O, kako sem segal po Bogu, kako sem pohotno razsajal in kričal: Spregovori, Bog! Ti pa si molčal na vsa izzivanja, obtoževanja in me na koncu molče poljubil na moje brezkrvne ustnice. Iz vsega mojega bitja je vzkliknilo kot še nikoli: "LJUBIM TE, BOG, KAJTI VELIKO JE ŽIVLJENJE!"

Ta večno živa izpoved najbolj prevajanega pisatelja Dostojevskega ne potrebuje dolgega komentarja. Kot pisatelj je črpal moč iz branja Božje besede, nenehno se je poglobljaj v zgodovino človeštva in krščanstva in neizprosno je prodiral v najgloblje globine človeške duše in srca. V sibirskem ujetništvu je dokončno spoznal, da edino Kristus lahko povsem osmisli naše življenje in nam podari vse odgovore, ki mu jih postavljamo v našem življenju. Bog je tisto ljubeče Bitje, ki nas ne bo nikoli zapustilo in nam bo blizu tudi v največji osamljenosti našega življenja na zemlji.

Praznik Jezusovega rojstva pred 2000 leti je najotipljivejši dokaz, da Bog ni pozabil na nas, ampak je po svojem Sinu Jezusu vedno z nami in nas rešuje s svojo nepreračunljivo ljubeznijo.

Naj vsem bralcem "Rešeta" izpoved Dostojevskega pomaga, da bi še močnejše zahrepeneli po dobroti, ljubezni in miru. Bog, ki je ljubezen sama, nas bo spremljal s svojo odrešujočo "roko" tudi ob prehodu v tretje tisočletje. Ne bo se nam vsiljeval. Želi, da ga svobodno in z ljubeznijo sprejmemo.

"21. STOLETJE BO RELIGIOZNO ALI PA GA VEČ NE BO," je pomenljivo zapisal francoski mislec Andre Malraux. Sveta in blažena noč Jezusovega rojstva v betlehemskem hlevčku naj nam vsem pomaga, da bomo v prihajajočem 21. stoletju živeli iz dobrote in ljubezni. Postanimo delavci za mir! Odločimo se za najsvetlejšo LUČ - za Jezusa, ki bo razsvetljeval vsa pota našega življenja, da bomo priromali do tistega cilja, ki ga opeva naš blaženi Slomšek: "V NEBESIH SEM DOMA, TAM JEZUS KRONO DA, TAM JE MOJ PRAVI DOM, TAM VEČNO SREČEN BOM!"

Maks Ipavec, župnik

Rojakinja Simona Kozina v ekipi zdravnikov Sekcije za tropsko medicino

V ZAMBIJI, KJER O ZDRAVJU ŠE ODLOČA DUH

5 mesecev kot zdravnica med ljudmi, ki dobesedno nimajo ničesar

Marsikdo od slušateljev predavanja bi lahko Simonine besede o neznosnih bolečinah Zambijcev, ki so jih zdravniki zaradi drastičnega pomanjkanja zdravil prisiljeni rezati in šivati brez anestezije, dojel kot duhomorne; diapozitive, kjer človek razpada pri živem telesu, pa za oko nesprejemljive.

Toda že zaradi sočutja jih mora brez pomislekov sprejeti, čeprav biva tisoče kilometrov stran od tamkajšnje življenjske bede, kjer brezdomci v Lusaki, ki je zambijsko glavno mesto, živijo le za tisti dan, saj ne vedo, ali bodo zjutraj še živi. Med 10 milijoni, kolikor jih biva v njej, je brez strehe nad glavo vsak drugi.

Simoni, ki je decembra doktorirala iz splošne medicine, se je s potjo v Zambijo uresničila velika želja po tem, da bi z znanjem pomagala tistim, ki si ne morejo privoščiti zdravstvene nege in so še kako veseli izkušenj, ki jih k njim prinašajo drugi. Skupaj s štirimi abosolventkami

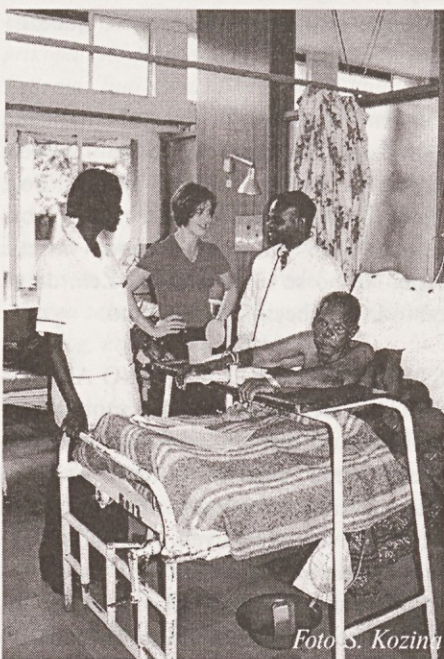

Foto S. Kozina

Vraževnost je kriva za to, da mnoge hudo bolne v bolnici pričaka le še smrt.

"Zdravniki smo zato poskušali biti bolj pretkani kot vrači," je dejala Simona, "in smo domačinom dostikrat rekli: Duh je rekel, da je dobro, da greš v bolnico." "A duh?" so odvrnili. "Potem je pa v redu."

Foto S. Kozina

medicinske fakultete in visoke šole za zdravstvo se je v Lusako odpravila februarja, tamkaj opravila enomesečno prakso v kliničnem centru, kjer je nadstandard, če si deležen lastne postelje.

Če v bolnico prideš nag, boš pač ležal nag, ker za osnovno nego, kot sta pranje in čiščenje, skrbijo svojci. Če jih nimaš, si sam in ubog. Bolniške sestre poslušajo namreč samo navodila zdravnikov in opravljajo strokovno delo v prenapolnjeni kliniki, kjer morajo zdravniki na rednih vizitah dobesedno laziti po enem pacientu, da lahko pridejo do drugega. Zdravila so dragocenost, ki so jo Slovenke prinesle v določeni količini s seboj in po odhodu pustile tudi nasvete, kako jih uporabljati, a zdravil je bilo vseeno premalo. Tako kot diagnostičnih aparatov, hrane, denarja...

Večino časa je zatem Simona skupaj z medicinsko sestro preživela v misijonu Sv. Jožefa na severu Zambije, ki je Ribničanom poznan po glasbeni skupini, s katero je vodja misijona p. Miha Drevenšek pred tremi meseci nastopal v naši župnijski cerkvi. "Super prevozno sredstvo" je v tistem okrožju kolo, drugače pa imajo prebivalci do najbližje bolnice tudi do dva dni hoda.

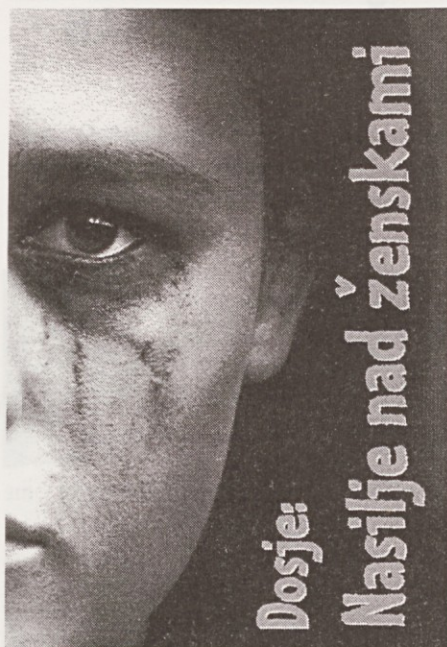
Posebnost katoliškega misijona je gotovo jutranja molitev pred vizito, značilnost misijskih bolnic pa čistoča, je dejala 29-letna Simona. Bolnica pa se lahko financira izključno z dobrotniki, saj večina ljudi nima niti drobiža za plačilo nege. Pogosto mora denar za bolnico zbirati kar celo

sorodstvo. Pljučnice, tuberkuloze in AIDS-a domačini ne priznajo, dve uri po porodu pa mati vzame svojega novorojenčka v naročje in z njim odide domov, kjer jo že čaka njenih 8 lačnih ust. Moški? On je glavni, pa če je še tako nevreden, je obiskovalcem predavanja, ki ga je imela 27. novembra v predavalnici Miklove hiše, zaupala Simona. Vse breme leži na ženski. In vse ostalo, kar je doktorica splošne medicine še povedala Ribničanom, ki so predavalnico napolnili kot skorajda nikoli dotlej, ni možno zapisati. Le to, da se želi Simona Kozina čimprej vrniti v kraje, kjer je uresničila del življenjskega poslanstva in sanj, in med ljudi, "ki ti dajo prav vse, kar imajo". Kot zdravnica.

Alenka Pahulje

SREČNO 2000!

**1. ŠTEVILKA
REŠETA V LETU
2000 BO IZŠLA
31.
JANUARJA**

Dosje:
Nasilje nad ženskami

Dejstvo:
VSAKA PETA PRETEPENA,
VSAKA SEDMA POSILJENA

Tudi mi v vseslovenski akciji proti nasilju
nad ženskami

KAJ TI JE, DEKLICA?

Draga ženska, pomni:
Sposobna si skrbeti sama zase.
Sama najbolje veš, kaj je dobro zate.
Svoje življenje lahko spremeniš, če tako
hočeš.

Moški, ki zganjate nasilje nad ženskami,
vedite:

Ko ženska reče NE, to pomeni NE.
Mnogi moški tega nočejo razumeti.
Moško nasilje nad ženskami je zločin!

V poduk vsem:

Najnevarnejša institucija za ženske je
ZAKON, najnevarnejši prostor DOM in
najnevarnejša oseba PARTNER.

Vir: Dosje : Nasilje nad ženskami

Društvo SOS telefon za ženske in
otroke, žrtve nasilja 080/ 11 55
p.p. 2726, 1001 Ljubljana 061/ 97 82

Združenje proti spolnemu zlorabljanju
Masarykova 23, Ljubljana 061/ 97 80

ZA-TE - Zaupni telefon
Miklošičeva 16, Ljubljana 061/ 97 83

Ženska svetovalnica
Masarykova 24, Ljubljana 061/ 133 05 89

• Občina Ribnica je podprla slovensko akcijo
"Kaj ti je, deklica", ki poteka pod okriljem
Vlade RS in Urada za žensko politiko. Vzrok:
tudi za ribniškimi zidovi se skriva nasilje.

KOMU POMAGA ŽUPNIJSKI KARITAS RIBNICA IN KDAJ?

Ob razdeljevanju pomoči, ki jo nudi naša župnijska Karitas ljudem v stiski, se slišijo različni, čestokrat krivični in nepreverjeni komentarji, kot npr.: "Ta družina ne bi smela dobiti, saj je eden v službi, drugi pa doma služi denar." Ali: "Ta jih je pa dobro ogoljufal, ko je župnijski Karitas predložil toliko položnic." Ali: "Brezposelni naj gredo delat, kaj pa doma v bloku lenarijo in jim mora potem vse plačati Karitas". Ali: "Ciganov pa že ni treba podpirati. Delajo naj v gozdu in bodo kaj zaslužili." Ali: "Le zakaj je dobila ta družina, ki ima pet otrok. Pri nas je bilo osem otrok, pa smo vse pridobili z vsakdanjim delom." Lahko bi naštel še mnoge podobne komentarje, ki jih slišijo člani župnijske Karitas.

Preden hočemo nekaj komentirati, se moramo dobro informirati in imeti dovolj dokazov za svoje trditve. Opravljanje in obrekovanje lahko hitro vzame dobro ime tudi ustanovi župnijske Karitas, Rdečemu križu in Centru za socialno delo. Običajno pa največkrat obsojajo in komentirajo tisti ljudje, ki niso usmiljeni Samaritani. Sami ne pomagajo, drugim pa ne privoščijo, da bi delali dobra dela.

Naša župnijska Karitas sodeluje tudi z Rdečim križem in Centrom za socialno delo v Ribnici. Tako dobimo več informacij, da bolj pravično delimo materialne dobrine ali plačujemo položnice. Kadar pa morda ugotovite, da je dobil denarno pomoč ali hrano in obleko tisti, ki tega ne zasluži, nam pravočasno sporočite.

V vsaki vasi je zastopnik župnijske Karitas, ki gotovo dobro pozna vsaj ljudi iz svoje vasi. Ko gre za krivico, nam takoj sporočite. Prav vsi občani in farani ste lahko karitativni delavci, s tem da neposredno pomagate s svojim darom ali da nas pravočasno obveščate o nujnih primerih, kjer je resnično treba pomagati. Sporočite lahko direktno na župnijski urad v Ribnici, tel.: 061/861-233 ali na GSM 041/905-498.

Župnijska Karitas nikoli ne daje gotovine, ampak samo plačuje posamezne položnice ljudem v stiski. Tako smo v letošnjem letu 16-tim družinam plačali položnice v višini do 25.000 SIT. Dvakrat smo razdelili prehrabene pakete. Te je dobilo 50 družin. Dvanajstim družinam smo pomagali pri nakupu šolskih potrebščin.

Letos smo dobili nekaj denarja preko darov vernikov (1/3 puščice 1. adventne nedelje (80.000 SIT), dobrodelni koncert TRENUTEK je daroval 100.000 za misijon v Zambiji in 84.000 za ribniško žup. Karitas. V tednu Karitas smo dobili nekaj denarnih sredstev tudi preko RADIA UNIVOX. Nekaj malega se dobi tudi iz nabiralnika v župnijski cerkvi, kjer lahko sleherni faran daruje za ljudi, ki potrebu-

jejo našo pomoč.

Prvi kristjani niso veliko govorili o ljubezni, ampak so živeli iz ljubezni. Evangelist Luka je takole opisal karitativno delo prvih kristjanov: "Vsi, kateri so sprejeli krščansko vero, so imeli vse skupno. Posestva in premoženje so prodajali in jih razdeljevali med vse, kolikor je kdo potreboval. Vsak dan so enodušno prihajali v tempelj, po hišah lomili kruh in uživali jed z veselim in preprostim srcem. Hvalili so Boga in bili pri vsem ljudstvu priljubljeni."

To je bil res pravi in edini socializem, ki ga poznamo v zgodovini človeštva. Človeški egoizem je kmalu preprečil tako razdeljevanje dobrin in nastajale so čedalje večje razlike v človeški družbi. Ko so socialne krivice dosegle višek, je prišlo do krvave revolucije, ki je uničevala vse vrednote.

Kristjani sedanjega časa, postanimo luč in vzor za vse, ki bi še bili pripravljeni pomagati revnim v stiskah. Ob koncu sveta nas ne bodo rešile gole besede, ampak dobra dela. Vera brez dobrih del je namreč mrtva. Torej skrbimo za dobra dela in naša vera ne bo jalova, ampak živa!

**POMOČ ZA ŽUPNIJSKO KARITAS
LAHKO NAKAŽETE TUDI PREKO
ŽIRO RAČUNA ŽUPNIJSKE KARI-
TAS št.: 51300-621-11006
05 1321110-110345**

**Vsaki PRVI PONEDELJEK V MESE-
CU JE EDEN OD ČLANOV ŽUPNIJ-
SKE KARITAS DEŽURNI V PISARNI
RDEČEGA KRIŽA NA ŠKRABČEVEM
TRGU ŠT. 17.**

*POJDIMO Z VELIKODUŠNO
LJUBEZNIJO V TRETJE TISOČLETJE
IN VEDNO RADI DELIMO
MATERIALNE DOBRINE,
ČE HOČEMO V SRCU NOSITI SREČO.*

Maks Ipavec, župnik

ŠPORTNO ZVEZO BO ODSLEJ VODIL BENJAMIN HENIGMAN

V sejni sobi Športnega centra Ribnica je bila 25. novembra 1999 redna volilna skupščina Športne zveze Ribnica.

Za novega predsednika je bil izvoljen **Benjamin Henigman**, za člane predsedstva pa **Uroš Bregar, Viktor Pogorelc, Tone Prus, Damijan Kromar** in **Gregor Češarek**.

Člani nadzornega odbora so postali **Matjaž Ložar, Brane Dejak** in **Peter Kočevnar**, člani disciplinske komisije pa **Franc Petek, Dragica Abrahamsberg** in **Ciril Zbačnik**.

V imenu vseh društev in klubov se je dosedanjemu predsedniku Francu Petku, ki je bil predsednik Športne zveze osem let, zahvalil **Marjan Hojč**.

MEDOBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

Končana je medobčinska liga v malem nogometu, katere organizator je bila letos Športna zveza Ribnica. Liga je potekala v treh krogih; dva kroga so ekipe odigrale na zunanjih igriščih, tretji krog pa v Športnem centru Ribnica.

Končni vrstni red:

1. TORNADO-AGATON	44 točk
2. DIVJI JEZDECI-FOTO TONI	36 - " -
3. SODRAŽICA	35 - " -
4. GRAFIT	25 - " -
5. TURJAK	21 - " -
6. ELIN KOT	16 - " -
7. BIBA MARKET T	1 točka

Najboljši strelec, dosegel je 30 zadetkov, je bil **Boštjan Slavec** (Sodražica), pokal za fair play pa je dobila ekipa **ŠMD Turjak**. Pokale jim je podelil novi predsednik ŠZ, Benjamin Henigman.

Prispevka pripravil
Marjan Hojč

Prejemniki pokalov, tako kapetani najboljših 3 ekip, najboljši strelec in kapetan ekipe, ki si je prislužila pokal za fair play
Foto Foto TONI

TO ZIMSKO SEZONO SMUČANJE V DANAH ODPADE!

Na ribniških zasneženih površinah bo letošnjo zimo najverjetneje najbolj dejavna tekaška sekcija, saj 7 ha smučišča v Danah še vedno ni legalizirano. Zaustavilo se je lani, ko so lastniki zasebnih parcel, na katerih je smučišče, poklicali inšpekcijo in preprečili njegovo delovanje "na črno".

Smučarskemu klubu je tako preostalo le to, da si pridobi obratovalno dovoljenje, a mu je v tem času uspelo dobiti le gradbeno, medtem ko vseh ostalih potrebnih dovoljenj to sezono še ne bo, pravi predsednik **Matjaž Ložar**. Ravno tako klubu ni uspelo pregovoriti dveh lastnikov, da bi dovolila smučanje preko njihovih parcel.

Interes za smučanje je v Ribnici sicer zelo velik, saj se je lansko zimo dnevno zbralo na smučišču tudi po 100 ljudi, in tudi osnovna šola je pripravljena terena uporabila za smučarske tečaje. Zaradi nepridobljenih dokumentov pa bo 35-članski klub,

ki ima poleg alpske sekcije še skakalno in tekaško, z ratragom v letošnji zimski sezoni utrdil le 8 kilometrov tekaških prog v Danah, in to na parcelah, kjer lastništvo ni sporno.

Če bo tehnično precej zapleten stroj možno razstaviti in prepeljati v dolino ter zanj zagotoviti tudi ustrezno lokacijo, bo proge možno utrditi tudi po njej, je

Kdo bi si mislil, da bomo že tretje leto gledali isto žalostno podobo samevajočega ratraga, vrednega 3 milijone, ki mu bo, če bo tehnika to dopuščala, še eno sezono usojeno teptati le tekaške proge. V veliki vznemelenosti po promoviranju belega športa po ribniških hribečkih in dolinicah je Občina ustregla tako ribniškemu in sodraškemu SK, ki sta navijala vsak za svoj ratrag - in ju tudi dobila.

Potem pa se je izkazalo, da ni za njegovo pravo in učinkovito rabo ne snega, ne dovoljenj, ne soglasja lastnikov zasebnih parcel.

Foto AP

povedal **Ložar**. Vlečnica, ki je testno preizkušena, ne bo obratovala, upanje na usposobitev smučišča v Bukovici, ki je toliko let poprej radostilo staro in mlado, pa je po njegovem mnenju nerealno, ker je premajhno, da bi nanj namestili večjo vlečnico.

A. Pahulje

URBANI SMO DRŽAVNI PODPRVAKI

Ekipa Urban, ki smo jo sestavljali Tjaša Arko, David Debeljak, Simon Žurga, Lea Lesar in naša mentorica Zdenka Mihelič, se je 20. novembra udeležila 11. državnega tekmovanja Mladina in gore v Framu. Od 71 ekip se je tekmovanja zaradi slabega vremena udeležilo le 51 ekip. Uvodni program se je začel ob 10.15 in je trajal do 10.45. Nato smo odšli v učilnice, kjer smo pisali teste, ki so odločili, katerih osem ekip se bo uvrstilo v finale. Test smo pisali 45 minut in približno uro po testu so bili rezultati že znani. Naša ekipa se je z odličnim četrtrim mestom v predfinalu uvrstila v finale. Dve ekipi sta imeli še dodatno pisanje, zato smo mi imeli še približno uro časa, da smo, preden smo šli

v finale, še enkrat vse ponovili. Ob 15. uri pa se je začel finalni kviz. Imeli smo 12 vprašanj, na katera smo morali v dvajsetih sekundah na list papirja napisati odgovor. Vsak odgovor se je točkoval z dvema točkama. Z 20 točkami na koncu so zmagali mladi planinci iz OŠ Braslovče. Naša ekipa si je z Oponkami delila drugo mesto, zato so nas čakala še dodatna vprašanja in na koncu smo, po vsem trudu, ki smo ga vložili, Urbani osvojili zaslužno drugo mesto in postali državni podprvaki. Vsi smo dobili praktične nagrade, prve tri ekipe pa še počitnice v planinskih postojankah.

Lea Lesar

Bojan Kogoj

Rezultati:

Gradis : Ribnica
5226:5180 5:3

Ribnica : Hidro
5322:5377 2:6

Ljubelj : Ribnica
5271:5296 4:4

Ribnica : Sinet Hrastnik
5292:5145 6:2

Litija : Ribnica
5432:5205 8:0

Adria Convent : Ribnica
5076:5135 3:5

Ribnica : Konstruktor II.
5422:5225 6:2

Slov.Konjice : Ribnica
5584:5155 8:0

Ribnica : Kovinotehna
5356:5146 6:2

NUJNO OBVESTILO!

MLADINSKI ODSEK PD Ribnica vabi vse Ribničane 15. januarja 2000 z baklami k Sv. Ani, kjer bomo na planinskem žuru pozdravili novo leto! Dobimo se pri veterinarski postaji (pri Riku) ob 17.30!

"Sreča - to je biti z naravo, jo gledati in z njo govoriti."
Tolstoj

Ob letu, stoletju in tisočletju, ki se izteka, se želimo zahvaliti vsem, ki ste nam pri našem delovanju kakorkoli pomagali, bodisi finančno, materialno pa tudi z vzpodbujanjem in z udeležbo na naših akcijah, izletih, taborih, krožkih, tekmah, predavanjih... Hvala!

Vsem želimo vesele božične praznike, v novem letu pa obilo uspehov in radosti!

PLANINSKO DRUŠTVO RIBNICA

SREČNO 2000!

ČLOVEK ČLOVEKU ČLOVEK

Zgodilo se je prvič. Zato in zato, ker je človekoljubna pomoč še kako dobrodošla in potrebuje nešteto ljudi z enako čutečim srcem, želimo zapisati, na kar nas je opozoril Center za socialno delo.

Prvič je nekdo v Ribniški dolini z gotovino obdaril družine. Gospod Miro Lalič, ki vodi Špedicijo LAST d.o.o., se je na center obrnil s prošnjo, da naj mu predlaga 3 družine, ki so najbolj ogrožene. V razočaranja in boj za preživetje so jih pahnila bolezen, razveza in brezposelnost.

Tisti, ki se že nekaj let odziva materialnim potrebam duševno prizadetih, pa je podjetje SAN, in jim daruje svoje blagovne obleke...

Vse več ljudi izraža željo pomagati svojim sorojakom. Iz tihih in plašnih misli prerašča v potrebo po dejanjih, zato

**HVALA, DA SMO SI ŠE
PRIPRAVLJENI POMAGATI!**

OB ČASU, KI PRIHAJA...

Bila so razočaranja, bil je obup, bili so strahovi, bili smo prevarani, razočarani, prizadeti, se dušili v bolečini in jokali v trpljenju.

Vse to se bo ponavljalo dan za dnem. Toda takšno je življenje. TO JE ŽIVLJENJE. Dopustimo mu, da nas uči duhovno in osebnostno zoreti. Srce imejmo odprto za tiste drobne malenkosti, ki negujejo našo dušo in nas radostijo.

TO JE ŽIVLJENJE. Živimo ga tako, da ne bomo ob času našega konca ničesar objokovali, ničesar obžalovali!

**Vse dobro,
VSAKOMUR IZMED
VAS,
Uredništvo Rešeta**

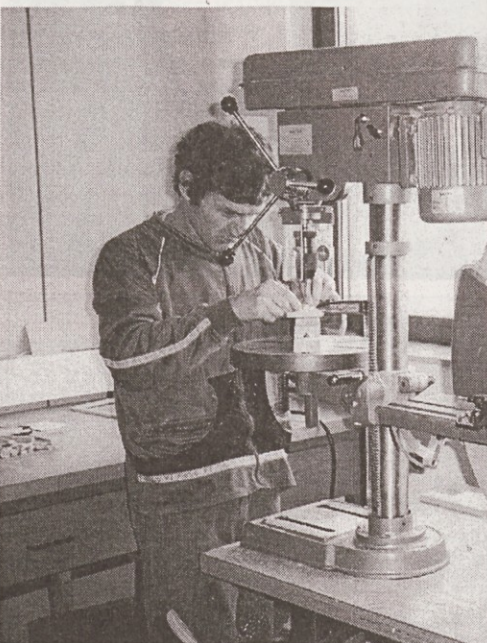
Z VAROVANCI IN MENTORJI VDC NA DNEVU ODPRTIH VRAT

Prav nič drugačni niso, le malo več spodbude, motivacije in roke, ki jih zna usmerjati, potrebujejo. Pravzaprav so drugačni. Znajo izliti svoje srce, ker iskreno izražajo svoja čustva.

Tam, v prijetnih bivalnih prostorih v Lepovčah, bivajo, delajo, se družijo, smejejo, žalostijo varovanci Varstveno delovnega centra, ki letos praznuje svojih 10 let.

uvajajo v nova znanja, spodbujajo ročne spretnosti pri izdelavi gobelinov, voščilnic, makramejev, barvanju na svilo, šivanju igračk in jim tako omogočajo, da si s prodajo izdelkov mesečno prislužijo tudi sim-

Najprej je bilo 7 Ribničanov, kasneje se jim je pridružilo še pet Kočevcev. Takrat, ko se je ustanovila delavnica pod posebnimi pogoji, se je pisalo 4. december 1989. Zdaj je že 24 varovancev iz Ribnice, Sodražice, Loškega Potoka in Kočevske Reke, in 2 defektologinji ter dva delovna inštruktorja varovancem nudijo varnost in zaposlitev. Preko mizarke delavnice jih

bolične denarne nagrade. Varovanci svoje sposobnosti redno dokazujejo na specialnih olimpiadah in pobirajo najboljša mesta. Vsako jutro telovadijo, pogosto hodijo plavat, kegljat, sem ter tja na izlete, pa na kostonjev piknik in enkrat letno se odpravijo tudi na letovanje k morju.

A.P.

Dr. METOD MIKUŽ (1909-1982)

MARŠIČI IN ŽUKOVO - MIKUŽEV DRUGI DOM

V. PO VOJNI

M. Mikuž

zgodovinar,
univerzitetni
profesor,
pisec del o Slovencih
v stari Jugoslaviji in
NOV, pisec svetovne
zgodovine po 1. 1945
in avtor številnih dru-
gih publikacij; bil je
član vrhovnega ple-
numa OF in predsed-
stva AVNOJ

Ob 90-letnici njegovega rojstva pripravlja znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju z Občino Ribnica Mikužev zbornik, v katerem preko 20 strokovnjakov obravnava teme, pomembne za naše zgodovinopisje. Del tega zbornika bo obsegal tudi prispevke domačih avtorjev na temo "Zgodovina Ribnice od srede 19. stoletja do danes". Eden od domačih sodelavcev je tudi **Janez Debeljak**, katerega prispevek ima naslov **Maršiči in Žukovo-Mikužev drugi dom**. Utrinke iz Mikuževega življenja in dela v Ribniški dolini objavljamo v nadaljevanjih.

Kmalu po vojni je bil Mikuž spet redni obiskovalec materine rojstne hiše. Ko nekoč pešači iz Ortneka, se ustavi v vasi Praproče. Na pragu pred Matevževo hišo, očeta je dobro poznal, vidi, kako se kobaca komaj malo čez dve leti star otrok. Po slemenski navadi je otroka ogovoril, potem pa pri Maršičih povedal, kaj je doživel.

Vprašanje: »Punčka, kje je ata?« Odgovor: »Barabe so ga ubile!« »Kje je pa mama?« Odgovor: »Barabe so jo zaprle!«

Mikuž je kmalu zvedel za tragično usodo številnih slemenskih fantov in mož. Če jih je bilo 1943 na Osolniku ubitih 9, kar je vsa Slemena močno prizadelo, jih je po vojni petkrat toliko končalo v Kočevskem Rogu ali kje drugje. Ta krvni davek je ljudi močno pretresel. Nekaj »tolažbe« je bilo morda v tem, da so bile sosednje fare enako ali še huje prizadete: velikolaška, dobrepoljska, še zlasti pa loškopotoška, ki obsega samo šest vasi, a je v juniju 1945 kdove kje izkrvavelo blizu 180 njenih večinoma mladih moških življenj.

Maršičani so Mikužu povedali, koliko družin v Slemenih je izgubilo po enega, dva in več članov. Tudi njegovega bratranca Antonovega Antona ni več. Nekateri so Metodu celo zamerili, da se ni kaj pobrigal zanj in ga na kak način rešil. Zanimivo je, da nekateri Slemenci še danes ne morejo razumeti, zakaj ni rekel kakšne besede za poznejšega škofa Leniča, da je moral le-ta kar precej let prenašati ponižanja v zaporu - še 15. maja 1945 pa so Mikuž kot verski referent, ob njem Lenič in Šoukal, v nabito polni ljubljanski stolnici družno prepevali slovesni rekvijem.

Sicer pa so Mikuževi, mati in Metodova sestra Marija, rešili Antonovega Mirkota, ki je bil med vojno pri policiji v Ljubljani. »Ne hodi na Koroško, tu ostani, preobleci se v civil,« sta mu rekli. Mirko je bil sicer zaprt, tudi topli so ga, a glavo je odnesel celo.

Matevžev oče je izgubil štiri: tri sinove in zeta. Prvega na Osolniku, druga dva so mu ubili po vojni, grob zanju je neznan; punčka, ki jo je Mikuž ogovoril pred Matevževo hišo, je otrok Matevževe starejše hčere Mime, poročene s slemenskim fantom, ki je bil že od pred vojne pri ljubljanski mestni policiji, po vojni pa kdove kje pokončan; mlada mati prestaja zaporno kazen, ne da bi vedela, kaj je zakrivila.

Mikuž je spoznal, da bo odslej hodil k ljudem, ki jih bo vse življenje bremenil pečat roške kataklizme. Materinemu domu pa se seveda ni mogoče odpovedati. Ko je zvedel, čigav je tisti otrok, je bolj sebi kot zbranim v vasi rekel, vsi so ga slišali: »Otrok je prav povedal.« Matevževega očeta s Praproč, pravo njegovo ime je Janez Rigler, je Mikuž vseskozi zelo cenil. Čeprav sta bila na zunaj vsak svojega prepričanja, je Matevžev kot dober in skrben gospodar, delaven, pošten in zavzet za vsak napredek vzbujal spoštovanje in ugled. Zaradi svoje strpnosti in nemaščevalnosti je že med vojno veliko pripomogel k temu, da v Slemenih ni bilo še kaj hujšega. Zaradi njegove pokončne drže so ga Slemenci po vojni izvolili za javnega tožilca pri krajevnem ljudskem odboru (KLO) Sveti Gregor. Kaj je to pomenilo? Takoj po vojni je bila uvedena obvezna oddaja. Vsak kmet je moral dati državi določeno količino žita, mesa, krompirja itd. Pri odmeri je prihajalo do pretiranih ali krivičnih zahtev, ki jih je bilo treba rešiti. Tedaj je nastopil javni tožilec, torej človek, ki so mu ljudje brezpogojno zaupali.

Je pa prihajalo še do druge vrste krivic, ki so se dogajale Slemencem. Okraj Grosuplje, kamor so do leta 1951 spadala tudi Slemena, je bil razdeljen na 29 KLO -jev.

Ti so morali z obvezno oddajo poskrbeti za hrano na celotnem področju. Pri letnem planu so okrajni funkcionarji po predpisanem ključu določali obveznosti posameznih KLO -jev. Zgodilo se je, da so Slemencem predpisali prevelike zahteve. In ko je v Slemena na tiho pricurljala še vest, da so to storili nalašč, češ, Slemenci so tako in tako bolj »beli«, zato se ne bodo upali upirati, je krajevno vodstvo z javnim tožilcem na pomoč poklicalo Mikuža, ki je bil takrat republiški in zvezni poslanec, in pritožba je bila ugodno rešena.

Leta 1971 je Matevžev oče umrl. Velik pogreb je bil, govornik pa tudi Mikuž. Poudaril je vse omenjene pokojnikove vrline, začetka in konca njegovega govora pa se ljudje še danes spominjajo: »Padel je hrast, najmočnejši v Slemenih ... in ... Bog daj še dosti takih Janezov.« Pred koncem svojega govora je izrekel še nekaj, o čemer je potem marsikateri Slemenec razmišljal: »Dragi Janez! S seboj nosiš zavezo, ki sva si jo dala; s to zavezo bom šel tudi jaz v grob.«

20. do 30. december, šotor pred Miklovo hišo

BOŽIČNO - NOVOLETNI SEJEM

Turistično društvo Ribnica organizira veliki božično - novoletni sejem z izbrano ponudbo v ogrevanem šotoru, kjer bo poskrbljeno tudi za kvalitetno in pestro gostinsko ponudbo

24., 25., 26., 29., 30. december, ob 18. uri, Hrovača

ŽIVE JASLICE

VED Hrovača pripravlja enkratno doživetje s prizori iz Svetega pisma, recitali in božičnimi pesmimi

24. december, ob 23. uri, Škrabčev trg, cerkev sv. Štefana

SVETIVEČER

Prihod Božička (VED Hrovača), božične pesmi na ulici in v cerkvi, polnočna maša

26. december, ob 18. uri, športna dvorana

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

(KUD Gallus in SLKD, OI Ribnica)

28. december, ob 18. uri, šotor pred Miklovo hišo

SMEŠKO MED ČRKAMI

ALI PLESNA ABECEDA

*plesna predstava za otroke
(SLKD, OI Ribnica)*

29. december, ob 18. uri, šotor pred Miklovo hišo

ZABAVA ZA OTROKE

Z ROMANO KRANJČAN

*Mažoretke ORTIS centra Kočevje
Učenci OŠ dr. Franceta Prešerna
(učenci tečaja angleškega jezika
- ORTIS Kočevje)*

30. december, ob 19. uri, šotor pred Miklovo hišo

PREDNOVOLETNI SPEKTAKEL

*Moda v novem tisočletju z vrhunskimi manekenkami
in koncert Nataše Mihelič*

31. december, Škrabčev trg, šotor

SILVESTROVANJE

ob 18.00 ulični radio - veselo v novo leto

ob 21.00 prednovoletna zabava z ansamblom Ribničan in skupino Nori mački

ob 23.00 novoletna maša v župnijski cerkvi s poslanicami

ob 24.00 županovo voščilo

ob 0.10 ognjemet v Gradu

ob 0.30 - 4.00 zabava z ans. Ribničan in skupino Nori mački

1. januar 2000, od 21. ure naprej, šotor pred Miklovo hišo

NOVOLETNA ZABAVA

ples s skupino Botri in Vilijem Resnikom

Dovolite, da Vam za lepše praznično vzdušje ponudimo dvanajsti **BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT**. Tudi letos bo na prvi dan po Božiču, na Dan samostojnosti, na praznik sv. Štefana, to je **26. decembra ob 18. uri v ŠPORTNEM CENTRU** v Ribnici. Na koncertu se bodo s tem namenom trudili: pevski zbori, ki delujejo v naši ribniški dolini, Ribniška pihalna godba ter gostje, ki pa naj do koncerta ostanejo skrivnost. Pripravljalni odbor upa, da vas tudi letos ne bomo razočarali.

Jože Lampe

Želimo vam prijetno praznovanje!

Organizacijski odbor prireditev si pridržuje pravico do spremembe programa.